

Det første år på den nye læreruddannelse

Førsteårsstuderendes perspektiver på læreruddannelsen for årgang 2024 og årgang 2022

INDHOLD

Det første år på den nye læreruddannelse

1	Resumé	5
----------	---------------	----------

2	Indledning	11
2.1	Formål og fokus	11
2.2	Metode	12
2.3	Projektets organisering	13
2.4	Læsevejledning	13

3	Undervisning og studieliv på den nye læreruddannelse	14
3.1	Perspektiver på undervisningen	15
3.2	Perspektiver på udvalgte faktorer i det gode studieliv	20
3.3	Studierelaterede følelser	26

4	Praktik på den nye læreruddannelse	30
4.1	Forberedelse til praktikken	31
4.2	Aktiviteter i praktikken	32
4.3	Praktiklærerens rolle	34
4.4	Arbejds miljø på praktikskolen	35
4.5	Samspil mellem praktik og undervisning	36

Appendiks A – Litteraturliste	39
Appendiks B – Metode	40

1 Resumé

I 2022 blev der indgået en politisk aftale om en reform af læreruddannelsen med det formål at styrke uddannelsens kvalitet, faglighed og praksisnærhed. Reformen indebærer bl.a. flere undervisningstimer og en ny tilrettelæggelse af praktik, så den er integreret i uddannelsens fag og forløb. Samtidig er der lagt vægt på at skabe stærkere sammenhæng mellem teori og praksis samt et mere sammenhængende og inkluderende studiemiljø (UFM, 2022).

Kvaliteten af læreruddannelsen er central for at sikre stærke faglige og pædagogiske kompetencer hos fremtidens lærere og dermed for kvaliteten af undervisningen i folkeskolen. Uddannelsen spiller en afgørende rolle i at ruste de studerende til at håndtere komplekse undervisningsopgaver og indgå i skolens praksis. Praktikken udgør i den forbindelse et centralt element, hvor de studerende får mulighed for at omsætte viden til og i praksis og udvikle professionelle kompetencer. Samtidig står læreruddannelsen over for udfordringer med rekruttering og fastholdelse. Det er derfor væsentligt at undersøge de studerendes oplevelser af uddannelsens kvalitet og relevans med henblik på at styrke uddannelsen, dens implementering og understøtte arbejdet med at tiltrække og udanne kvalificerede lærere.

Praktikken på den nye læreruddannelse er for nylig blevet undersøgt af Epinion for Kommunernes Landsforening og Danmarks Lærerforening (Epinion, 2026). Nærværende rapport undersøger førsteårsstuderendes mere generelle erfaringer med den nye læreruddannelse med fokus på undervisning, studieliv og praktik og med et andet datagrundlag, hvor der er bedre mulighed for at sammenligne med læreruddannelsen før reformen. Formålet er at belyse, i hvilken grad de studerendes oplevelser afspejler reformens intentioner, og hvor der fortsat kan være udviklingsbehov.

Rapporten henvender sig til ledere og undervisere på læreruddannelsen samt praktikskoler, der arbejder med at udvikle kvaliteten i undervisning, studiemiljø og praktik. Rapporten henvender sig desuden til beslutningstagere og andre aktører, der beskæftiger sig med læreruddannelsen på policy-niveau, da rapporten bidrager til den aktuelle debat om udviklingen af læreruddannelsen og dens betydning for folkeskolen samt det bredere reformarbejde på andre professionsbacheloruddannelser.

Resultater

Undersøgelsen viser overordnet, at de studerende på den nye læreruddannelse på flere områder oplever en udvikling i tråd med reformens intentioner. Særligt ses tegn på øget fagligt engagement, stærkere studiemiljø og en høj grad af deltagelse i praksisnære aktiviteter. Samtidig peger

resultaterne på, at implementeringen er ujævn, og at der fortsat er områder – herunder feedback i undervisningen og koblingen mellem teori og praksis – hvor der er potentiale for videre udvikling i forbindelse med implementeringen af uddannelsen.

Undervisning og studieliv på den nye læreruddannelse

Undervisningen opleves som tydelig og inddragende, men flere studerende savner tydelig feedback

Vi har undersøgt de studerendes perspektiver på god undervisning, kendetegnet ved tydelig formidling af mål og indhold, aktiv inddragelse af de studerende, imødekommende og tilgængelige undervisere samt feedback, der tydeliggør styrker og udviklingsområder.

De fleste studerende oplever undervisningen som velfungerende på centrale parametre. 67 % vurderer, at underviserne er tydelige om formål og krav, og 71 % oplever tydelig formidling af fagligt indhold. Samtidig angiver 80-82 %, at underviserne i høj grad inddrager de studerende og understøtter aktiv deltagelse, mens 91 % oplever underviserne som venlige og imødekommende. Også praksisnærheden er relativt udbredt, idet 64 % oplever, at undervisningen kobles til virkelige situationer. Til gengæld peger resultaterne på et vedvarende udviklingsbehov i forhold til feedback: Selvom 74 % oplever, at underviserne fremhæver det, der fungerer godt, er det kun 48-53 %, der oplever, at feedback tydeliggør fejl og mangler. Samlet set er der kun begrænsede forskelle mellem 2022- og 2024-årgangen, og der er dermed ikke tydelige tegn på, at de politiske ambitioner om øget kvalitet endnu har sat sig igennem i de studerendes oplevelse af undervisningen.

Stærkere fagligt engagement og studiemiljø på den nye læreruddannelse

Vi har undersøgt de studerendes perspektiver på det gode studieliv gennem de såkaldte FEST-faktorer, som omfatter fagligt engagement, tro på egne evner (self-efficacy), fagligt samarbejde og tilhør, dvs. oplevelsen af at høre til i et fagligt og socialt fællesskab.¹

Studerende på den nye læreruddannelse oplever i højere grad end tidligere et stærkt fagligt engagement og et velfungerende studiemiljø. 79 % angiver, at de relaterer nyt stof til eksisterende viden (mod 61 % i 2022), og 76 % forventer at kunne bruge det lærte i deres fremtidige arbejde (mod 64 % i 2022). Samtidig er andelen, der bliver ved med at arbejde med fagligt stof, også når det er svært eller uinteressant, steget til 72 % (fra 61 %). De studerende har desuden større tiltro til egne evner, hvor 67 % (mod 53 %) oplever at mestre færdigheder, der kræves på uddannelsen (en stigning på 14 procentpoint). Der ses også en tydelig styrkelse af samarbejde og fællesskab, fx angiver 77 %, at de spørger medstuderende om hjælp (mod 59 %), og 64 % ses med studiekammerater i fritiden (mod 44 %). Samlet set peger resultaterne på et stærkere fagligt og socialt studiemiljø i 2024, hvilket er i tråd med reformens intentioner.

1 EVA har i et større projekt identificeret FEST-faktorerne og vist, at de hænger sammen med de studerendes faglige udbytte, trivsel og gennemførelse på universiteterne. Selvom den empiriske afprøvning i denne sammenhæng blev gennemført med data fra universitetsuddannelser, så peger tidligere undersøgelser på, at der i vid udstrækning er tilsvarende sammenhænge på professionsbacheloruddannelser, ligesom det teoretiske grundlag er gyldigt på tværs af videregående uddannelser (EVA, 2026b).

Flere positive og negative studierelaterede følelser

Vi har undersøgt de studerendes studierelaterede følelser i form af deres positive og negative følelser i studiehverdagen. De positive følelser omfatter fx glæde og stolthed i forbindelse med det at studere, mens de negative følelser fx omfatter frustration og usikkerhed.

Studerende på den nye læreruddannelse oplever i højere grad både positive og negative studierelaterede følelser sammenlignet med tidligere. 90 % angiver, at de godt kan lide at tilegne sig ny viden (mod 83 % i 2022), og 64 % er stolte af deres faglige evner (en stigning på 10 procentpoint). Samtidig er der også flere, der oplever negative følelser: 29 % bliver ofte frustrerede under studiet (mod 21 %), og 23 % føler sig ofte utilstrækkelige i forhold til fagligt stof (mod 13 %). Studiemotivationen er desuden lidt højere med et gennemsnit på 7,4 mod 7,1 i 2022. Samlet set peger resultaterne på et mere engageret, men også mere følelsesmæssigt krævende studieliv, hvilket samlet set tyder på, at man er lykkedes med at fremme studieintensiteten på uddannelsen i tråd med ambitionerne i reformen.

Praktikken på den nye læreruddannelse

Undersøgelsen belyser førsteårsstuderendes oplevelser af praktikken på den nye læreruddannelse, hvor praktikken er udvidet og integreret som en central del af uddannelsen. Reformen indebærer bl.a., at praktikken er øget i omfang, placeret på alle fire år og tættere koblet til uddannelsens fag for at styrke sammenhængen mellem teori og praksis. Vi fokuserer på de studerendes forberedelse, aktiviteter, samarbejdet med praktiklæreren samt oplevelsen af sammenhæng mellem praktik og undervisning.

De studerende er i varierende grad informeret om praktikken

De lærerstuderende oplever generelt at være bedre informeret om praktiske forhold end om læringsmål og praktikskolens forventninger. 54 % er helt enige i, at de havde fået tilstrækkelig information om, hvilken lærer og klasse de skulle følge, mens 47 % er helt enige i, at de havde fået tilstrækkelig information om tid og sted for fremmøde. Samtidig oplever omtrent halvdelen ikke entydigt at være velinformeret om disse forhold. Når det gælder læringsmål og forventninger, er billedet mere blandet. Kun 22 % er helt enige i, at de havde fået tilstrækkelig information om læringsmålene, mens 24 % er helt eller overvejende uenige. Information om praktikskolens forventninger er det område, hvor færrest oplever at være tilstrækkeligt informeret. Resultaterne peger på et potentiale for at styrke den faglige rammesætning af praktikken og tydeliggøre læringsmål og forventninger.

Bred deltagelse i praksis, men stor variation i omfanget

Næsten alle studerende deltager i centrale praktikaktiviteter, men i meget forskelligt omfang. Alle har observeret undervisning hos deres praktiklærer, mens 87 % har observeret andre lærere under deres praktik. 97 % har selv undervist. For 32 % er det sket fem gange eller færre, mens 22 % har gjort det mere end 20 gange. Kun 55 % har undervist sammen med en uddannet lærer, og langt de fleste af disse har gjort det relativt få gange. Vejledningsmøder er udbredte, og 96 % af de studerende angiver at have deltaget i møder. Det mest typiske er, at de har haft møder 3-10 gange i løbet af uddannelsens første halve år. Samlet set peger resultaterne på, at alle studerende får adgang til praksis, men at intensiteten særligt med hensyn til, hvor mange gange de har prøvet at undervise,

samt om de har undervist sammen med en uddannet lærer, varierer betydeligt.² Resultaterne er dermed i tråd med reformens ambition om øget praksisnærhed og tættere kobling til lærergerningen, men peger samtidig på, at mulighederne for praksisnær læring og udvikling af professionelle kompetencer ikke er ensartede på tværs af de studerende. Det indikerer et fortsat implementeringsrum i forhold til at sikre mere konsistente praktikoplevelser.

Praktiklæreren understøtter praksisnær læring, mens koblingen til teori er mindre tydelig

De fleste studerende oplever praktiklæreren som en vigtig støtte i praktikken. 80 % angiver, at praktiklæreren hjælper ved konflikter i undervisningen, og 70 % oplever, at de opfordres til at stille spørgsmål til praksis. Samtidig er det færre, der oplever, at praktiklæreren bidrager til at koble teori og praksis (48 %) eller er tydeligt orienteret mod læringsmålene (57 %). Det peger på, at praktiklærers rolle som meduddanner især udfoldes i den praksisnære støtte, mens den faglige kobling til uddannelsen er mindre fremtrædende. Resultaterne understøtter dermed reformens fokus på praksisnær læring, men peger samtidig på et udviklingspotentiale i forhold til praktiklærers rolle i den integrerede praktik og arbejdet med at skabe en tydeligere sammenhæng mellem teori, læringsmål og praksis.

Positivt praktikmiljø understøtter professionsrettethed

De fleste studerende oplever et godt arbejdsmiljø på praktikskolen. 84 % angiver, at de er blevet taget godt imod, og 77 % ved, hvor de kan få hjælp og vejledning. Samtidig oplever 85 %, at praktikken giver dem inspiration til deres fremtidige arbejde som lærer. Resultaterne peger dermed på, at praktikskolerne generelt formår at skabe rammer, der understøtter de studendes trivsel og deltagelse. Det ligger i tråd med reformens ambition om at bringe uddannelsen tættere på lærergerningen og styrke uddannelsens professionsrettede karakter. Et velfungerende praktikmiljø kan dermed ses som en vigtig forudsætning for at realisere reformens intentioner om øget praksisnærhed og meningsfuld deltagelse i skolens praksis.

Meningsfuld kobling mellem praktik og undervisning styrker motivationen for lærergerningen

Et flertal af de studerende oplever, at praktikken bidrager til at gøre undervisningen mere meningsfuld. 76 % er enige i, at deres erfaringer fra praktikken styrker udbyttet af undervisningen på professionshøjskolen, og 71 % oplever, at underviserne hjælper med at skabe sammenhæng mellem teori og praksis. Samtidig er der en mindre gruppe på omkring 10 %, som ikke oplever denne sammenhæng, hvilket peger på et fortsat udviklingspotentiale i den integrerede praktik. Resultaterne understøtter dermed reformens mål om en tættere kobling mellem teori og praksis, men peger også på, at den integrerede praktik endnu ikke er fuldt konsolideret på tværs af uddannelsen. Praktikken har samtidig en tydelig positiv betydning for de studendes motivation. Halvdelen af de studerende (50 %) angiver, at praktikken i høj grad har øget deres lyst til at arbejde som lærer, mens yderligere 30 % oplever det i nogen grad. Kun 10 % angiver, at praktikken har mindsket deres motivation. Sammenlignet med EVA's undersøgelse af praktikken fra 2022, hvor 37 % af de

2 Dette passer med fund fra en tidligere undersøgelse af praktikken på den nye læreruddannelse, hvor man fandt stor forskel med hensyn til, hvordan praktikvejlederne forvalter deres rolle (Epinion, 2026).

studerende angav, at praktikken i høj grad øgede deres lyst til at arbejde som lærer, ligger niveauet højere på den nye læreruddannelse (EVA, 2022).³ Resultaterne peger dermed på, at praktikken i høj grad bidrager til at styrke motivationen for lærergerningen, hvilket er i tråd med reformens ambition om en mere praksisnær og professionsrettet uddannelse.

Perspektivering

Positiv udvikling har ikke en entydig forklaring

Resultaterne peger på flere måder på, at studerende på første år af den nye læreruddannelse har en mere positiv oplevelse af at gå på uddannelsen sammenlignet med førsteårsstuderende, som startede på den tidligere læreruddannelse i 2022. Det gælder med hensyn til FEST-faktorerne i form af fagligt engagement, self-efficacy, samarbejde og social tilknytning, men det gælder også med hensyn til, at flere studerende oplever, at praktikken motiverer dem til at komme til at arbejde som lærere. Vi kan dog ikke på baggrund af undersøgelsen afvise, at der kan være andre forskelle mellem årgang 2022 og årgang 2024 end reformen, og de identificerede forskelle kan derfor ikke med sikkerhed tilskrives reformen alene.

Sammenligning med tidligere årgange peger på reformen som forklaring

For at kvalificere, om forskellene mellem årgang 2022 og årgang 2024 skyldes reformen, har vi – på de punkter, hvor det har været muligt – sammenlignet årgang 2022 med årgang 2017. Det har ikke været muligt at lave en lige så præcis sammenligning af årgang 2022 og 2017, så tyder det på, at årgang 2022 og årgang 2017 ligger betydeligt tættere på hinanden, end de ligger på årgang 2024. Det peger på reformen som en oplagt hovedforklaring på de forskelle, vi finder.

Mens undervisningen vurderes ens, vurderes praktikken mere positivt end tidligere

Det er bemærkelsesværdigt, at studerende på den nye uddannelse i vid udstrækning vurderer de generiske elementer af undervisningen på samme måde som studerende på den tidligere læreruddannelse. Det gælder også med hensyn til, hvor gode underviserne er til at vise, hvordan fagene kan anvendes i virkelige situationer. Når flere vurderer, at de vil kunne anvende det, de lærer, når de er færdige på uddannelsen, er det således nærliggende, at det i højere grad handler om nogle af de nye elementer i reformen, herunder den nye tilrettelæggelse af praktikken, hvor undersøgelsen viser, at betydeligt flere studerende oplever, at praktikken motiverer dem til at arbejde som lærere, ligesom de adspurgte studerende på den nye læreruddannelse generelt vurderer praktikken positivt med hensyn til at styrke meningsfuldhed, kobling mellem teori og praksis mv., jf. ovenfor.

Undersøgelsen tyder dermed på, at den nye reform har fremmet FEST-faktorerne (fagligt engagement, self-efficacy, samarbejde og social tilknytning), og den nye tilrettelæggelse af praktikken er sandsynligvis en del af forklaringen på dette. Resultaterne understøtter dermed resultaterne fra Epinions undersøgelse af praktikken, hvor de finder, at både praktikkoordinatorer og -vejledere,

3 Denne sammenligning er med forbehold for, at undersøgelsen i 2022 blev gennemført på sidste år af uddannelsen, hvorfor der ikke er tale om en præcis sammenligning. Det betragtes dog alligevel som en indikation på, at den nye praktik i højere grad motiverer de studerende til at blive lærere.

skoleledere og studerende langt hen ad vejen er enige om, at den integrerede praktik er rigtigt tænkt, og at værdier og målsætninger vækker genklang i praksis (Epinion, 2026). Andre elementer i reformen som fx flere timer, nye prøveformer, afskaffelse af modulstruktur eller styrket fokus på sammenhæng og faglig progression kan dog ligeledes være medvirkende forklaringer på, at de studerende på flere måder har en mere positiv oplevelse af deres studieliv.

Fasthold fokus på forbedringspunkter

Selvom resultaterne overordnet set tegner et positivt billede af de studerendes oplevelse af det første år på læreruddannelsen, er det væsentligt fortsat at fastholde fokus på relevante forbedringspunkter. Her peger rapporten fx på, at hver fjerde studerende er uenig i, at de har fået tilstrækkelig information om læringsmålene for praktikken, ligesom mange studerende oplever ikke at have fået tilstrækkelig med information om, hvilken lærer og klasse de skal følge samt om hvor og hvornår de skal møde på. Hertil kommer, at det kun er omkring halvdelen af de studerende, der har oplevet at få feedback, som tydeliggør fejl og mangler.

Undersøg også de studerendes oplevelse af uddannelsen, herunder praktikkens rolle, senere i uddannelsesforløbet

Mens resultaterne på flere måder tegner et positivt billede af de studerendes oplevelse af den nye læreruddannelse sammenlignet med studerende fra 2022-årgangen på den gamle læreruddannelse, så siger undersøgelsen ikke noget om de studerendes oplevelse af det andet, tredje eller fjerde år på uddannelsen. Det er således vigtigt også at interessere sig for, hvordan uddannelsen i sin helhed fungerer, herunder hvordan praktikken fungerer senere på uddannelsen.

Om datagrundlag

Analysen bygger på spørgeskemadata fra EVA's førsteårsundersøgelse blandt studerende på videregående uddannelser. EVA's førsteårsundersøgelse er gennemført i perioden 2016-2024 og indsamler data blandt studerende i deres første år på uddannelsen. Førsteårsstuderende identificeres via Den Koordinerede Tilmelding (KOT) og defineres dermed som studerende, der er blevet tilbudt en studieplads på en videregående uddannelse. I denne rapport anvendes data fra spørgeskemaer udsendt til studerende, der blev optaget på læreruddannelsen i 2022 og 2024. Spørgeskemaerne blev udsendt cirka et halvt år efter studiestart.

2 Indledning

Der blev i 2022 indgået en bred politisk aftale om ”*En ambitiøs læreruddannelse tæt på folkeskolen og til gavn for folkeskolen*” (UFM, 2022). Aftalen har til formål at styrke læreruddannelsens kvalitet og faglighed gennem øget studieintensitet og flere undervisningstimer, samtidig med at uddannelsen i højere grad skal være praksisnær med mere praktik og tættere kobling til lærergerningen i folkeskolen. Derudover lægges der vægt på at skabe større frihed i tilrettelæggelsen af uddannelsen og mindre detailstyring. Samlet set skal ændringerne bidrage til at ruste kommende lærere bedre til undervisningsopgaven og styrke deres professionelle dømmekraft og handlemuligheder i mødet med eleverne. Aftalen træder i kraft med optaget på uddannelsen i august 2023.

Tre overordnede mål for en ny læreruddannelse

- **Højere kvalitet, stærk faglighed og øget studieintensitet.**
Uddannelsen skal styrkes gennem flere undervisningstimer, mere øvelsesbaseret undervisning, tydeligere feedback og øget fokus på de faglige og praktiske kompetencer, lærere har brug for i folkeskolen.
- **Mere praktik og bedre sammenhæng til hverdagen som lærer i folkeskolen.**
Praktikken udvides og integreres tættere i uddannelsens fag for at styrke koblingen mellem teori og praksis og give de studerende en mere løbende kontakt med skolens praksis.
- **Mere frihed og nærhed og mindre detailstyring.**
Modulstrukturen afskaffes, og uddannelsen skal i højere grad kunne tilrettelægges lokalt med fokus på faglig progression, stærkere holdfællesskaber og færre centrale mål og krav.

Kilde: UFSN (2022)

2.1 Formål og fokus

I denne rapport undersøger EVA førsteårsstuderendes perspektiver på den nye læreruddannelse baseret på spørgeskemadata indsamlet blandt studerende på årgangene optaget i 2024 hhv. 2022. Formålet er at belyse, i hvilken grad de studerendes oplevelser afspejler reformens intentioner, og hvor der fortsat kan være udviklingsbehov. Rapporten belyser særligt to forhold ved de studerendes erfaringer med uddannelsen:

1 Centrale aspekter ved undervisningen og studielivet

For det første undersøges de studerendes perspektiver på udvalgte aspekter ved undervisningen samt centrale faktorer i studielivet:

- De studerendes perspektiver på god undervisning, kendetegnet ved tydelig formidling af mål og indhold, aktiv inddragelse af de studerende, imødekommende og tilgængelige undervisere samt feedback, der tydeliggør styrker og udviklingsområder.
- De studerendes perspektiver på det gode studieliv gennem de såkaldte FEST-faktorer, som omfatter fagligt engagement, tro på egne evner (self-efficacy), fagligt samarbejde og oplevelsen af at høre til i et fagligt og socialt fællesskab.
- De studerendes studierelaterede følelser som et samspil mellem positive og negative følelser i studiehverdagen, hvor positive følelser som glæde og stolthed kan understøtte motivation og læring, mens negative følelser som frustration og usikkerhed kan hæmme engagement og øge risikoen for frafald.

2 Erfaringer med praktikken på den nye læreruddannelse

For det andet undersøges førsteårsstuderendes oplevelser af praktikken på den nye læreruddannelse, hvor praktikken er udvidet og integreret som en central del af uddannelsen.

I undersøgelsen af det første element sammenholdes erfaringer blandt førsteårsstuderende, der startede på studiet i 2024, med de førsteårsstuderende, som startede i 2022, for at give et indtryk af, om der er systematiske forskelle for studerende optaget på hhv. den gamle og nye læreruddannelse. I undersøgelsen af praktikken på den nye læreruddannelse ser vi udelukkende på besvarelser fra de studerende fra 2024-årgangen, da der ikke var praktik på uddannelsens første år på den gamle ordning.

Undersøgelsen belyser dermed primært udvalgte aspekter ved de to første mål med den nye uddannelse og beskæftiger sig ikke med, hvordan professionshøjskolerne arbejder med den øgede frihed og mindre detailstyring.

2.2 Metode

Analysen er baseret på spørgeskemadata indsamlet af Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) blandt førsteårsstuderende på videregående uddannelser. EVA's førsteårsundersøgelse er gennemført blandt studerende på videregående uddannelser i perioden 2016-2024 gennem et spørgeskema, som indsamler data fra de studerende i deres første år på uddannelsen. Førsteårsstuderende identificeres via Den Koordinerede Tilmelding (KOT) og defineres dermed som studerende, der er blevet tilbudt en studieplads på en videregående uddannelse.

Datagrundlag

Konkret anvendes i denne rapport data fra spørgeskemaer udsendt til studerende, der er tilbudt en studieplads på læreruddannelsen i 2022 eller 2024. De studerende modtog spørgeskemaet cirka et halvt år efter studiestart (marts 2023 for 2022-kohorten og marts 2025 for 2024-kohorten). Datagrundlaget omfatter således både en kohorte, der påbegyndte uddannelsen, før reformen blev vedtaget i 2022, og en kohorte efter implementeringen af reformen. Spørgeskemadata er desuden koblet med registerdata fra Danmarks Statistik (DST), hvilket muliggør inddragelse af baggrundsoplysninger såsom ungdomsuddannelse, etnicitet og alder.

Blandt lærerstuderende i 2022-kohorten har vi besvarelser fra 12,5 % af de lærerstuderende (284 besvarelser), mens vi for 2024-kohorten har besvarelser fra 23,8 % af de lærerstuderende (432 besvarelser). Årsagen til denne forskel er, at invitationen til 2022-kohorten kun blev udsendt til studerende, der tidligere havde svaret ja til, at de gerne ville kontaktes igen, mens invitationen til 2024-kohorten blev udsendt til alle lærerstuderende.

Vægtning

Analyserne i rapporten er vægtet ved hjælp af propensity score-vægtning med henblik på at sikre, at respondenterne på udvalgte observerbare karakteristika ligner den samlede population af lærerstuderende. Vægtningen korrigerer for skævheder i repræsentativiteten med hensyn til gymnasietype, gymnasiekarakterer, alder, køn, optagelsesprioritet og sektor. Der kan imidlertid fortsat være skævheder knyttet til uobserverbare forhold. Data, vægtning, balancetabeller mv. er dokumenteret i appendiks B.

2.3 Projektets organisering

En projektgruppe fra EVA har haft det faglige og metodiske ansvar for gennemførelsen af analysen og udarbejdelsen af denne rapport. Projektgruppen består af:

- Chefkonsulent Bella Marckmann
- Konsulent Mathilde Lund Holm
- Chefkonsulent Ditte Nissen Storgaard
- Juniorkonsulent Alberte Rose Laursen.

2.4 Læsevejledning

Ud over resumeet og denne indledning rummer rapporten to analytiske kapitler. Kapitel 3 belyser de lærerstuderendes perspektiver på centrale aspekter ved undervisningen og studielivet i 2024, og der sammenlignes løbende med de studerende, som startede på uddannelsen i 2022, før den nye aftale trådte i kraft. I kapitel 4 præsenteres de lærerstuderendes erfaringer med praktikken i den nye læreruddannelse.

3 Undervisning og studieliv på den nye læreruddannelse

I dette kapitel belyser vi de førsteårsstuderendes perspektiver på udvalgte aspekter af undervisningen og studielivet på den nye læreruddannelse. Kapitlet afdækker mere præcist oplevelsen af læreruddannelsen blandt studerende på en række parametre, som udgør oplevelsen af undervisere og undervisning, samt en række sociale og faglige forhold ved de studerende, herunder FEST-faktorerne, studierelaterede følelser og motivation. Det er alt sammen forhold, som undersøgelser peger på som væsentlige for at fremme studerendes faglige udbytte, trivsel og gennemførelse (EVA, 2026b).

Kapitlet viser, at:

- De studerende generelt vurderer undervisningen positivt, særligt hvad angår tydelighed, inddragelse og underviseres imødekommenhed, men på samme niveau som tidligere.
- Mange efterspørger mere tydelig feedback – også uden væsentlige forskelle mellem tidligere årgange og nu.
- Studerende på den nye læreruddannelse har højere fagligt engagement, større tro på at kunne mestre færdigheder og oplever et mere samarbejdspræget og inkluderende studiemiljø end tidligere årgange, der gik på den forrige læreruddannelse.
- Der ses både en stigning i studiemotivation og i studierelaterede følelser fra 2022 til 2024.

Fortolkning af resultater

Resultaterne i rapporten skal fortolkes med en række forbehold. For det første er der forskel på svarprocenterne blandt de to årgange i hhv. 2022 og 2024, og det kan ikke udelukkes, at der er systematiske forskelle mellem de studerende, der har valgt at besvare spørgeskemaet, og dem, der ikke har. Analyserne er vægtet for at tage højde for forskelle i bl.a. køn, alder, adgangsgivende eksamen og karakterer, men der kan fortsat være uobserverede forskelle mellem respondenter og den samlede population af lærerstuderende.

For det andet kan forskelle mellem årgangene hænge sammen med ændringer i studentsammensætningen og ikke alene med reformen af læreruddannelsen. Det gælder både forskelle i, hvem der søger ind på uddannelsen, og hvem der fortsat er indskrevet på tidspunktet for

spørgeskemaundersøgelsen. Besvarelsene er indsamlet cirka et halvt år efter studiestart, og eventuelle forskelle i frafald mellem årgangene kan derfor have betydning for resultaterne.

Endelig kan udviklingen i resultaterne være påvirket af andre samtidige forhold end reformen, herunder lokale forskelle i implementeringen af uddannelsen, ændringer i professionshøjskolernes praksis eller bredere samfundsmæssige og uddannelsespolitiske udviklinger. Rapporten kan derfor ikke dokumentere årsagssammenhænge, men belyser forskelle og udviklingstendenser i de studerendes oplevelser af uddannelsen

3.1 Perspektiver på undervisningen

EVA har undersøgt elementer ved undervisningen, som vi fra forskning ved har betydning for undervisningen samt de studerendes læring og trivsel (EVA, 2026a). I denne undersøgelse er nedenstående elementer udvalgt og undersøgt blandt de førsteårsstuderende på læreruddannelsen.

Udvalgte elementer i god undervisning:

- **Tydelig undervisning.** Handler om undervisernes tydelighed med hensyn til formål og krav og tydeligheden i deres formidling af det faglige indhold.
- **Fokus på deltagelse.** Handler om undervisernes tilbøjelighed til at inddrage de studerende og tilskynde dem til at deltage aktivt i forbindelse med undervisningen.
- **Imødekommenhed og tilgængelighed.** Handler om undervisernes imødekommenhed, interesse og tilgængelighed i mødet med de studerende.
- **Tydelig feedback.** Handler om, hvorvidt den modtagne feedback er med til at tydeliggøre styrker og svagheder i de studerendes opgave.

Læs mere om, hvordan EVA har udviklet måleredskaber til at måle kvaliteten i undervisningen i *Måling af undervisningskvalitet på de videregående uddannelser* (2021).

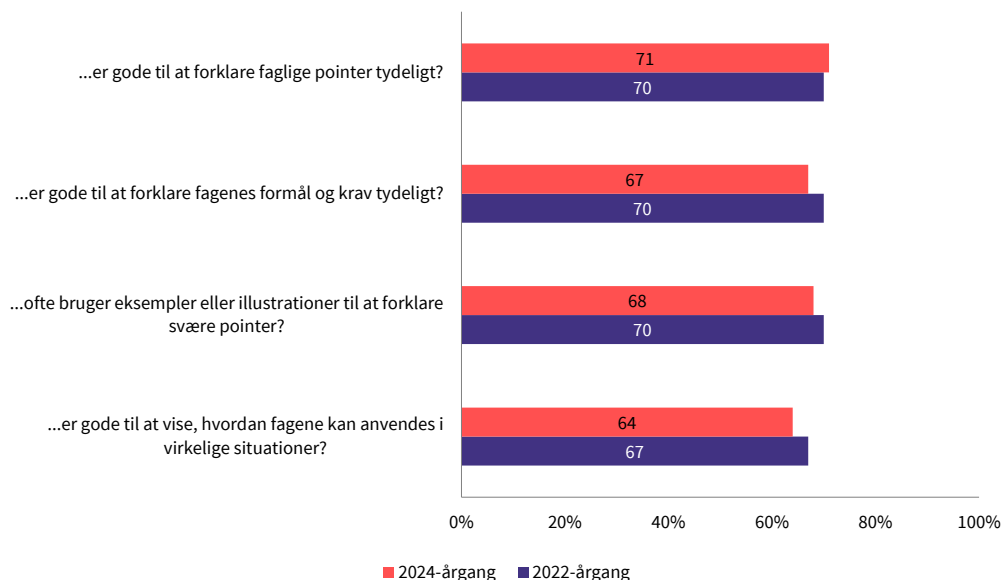
Undersøgelsen viser, at langt de fleste førsteårsstuderende på læreruddannelsen oplever, at deres undervisere er tydelige, inddrager de studerende og opfordrer dem til at deltage i faglige diskussioner. De beskriver deres undervisere som imødekomende og venlige. Samtidig efterspørger omkring halvdelen af de studerende en mere tydelig feedback. Det gælder alt sammen for studerende fra 2024-optaget og fra 2022-optaget, og der er med andre ord ikke sket nogen markante udviklinger i disse elementer af undervisningskvaliteten i perioden.

De fleste studerende oplever tydelighed i undervisningen

Tydelighed handler om undervisernes tydelighed med hensyn til formål og krav og tydeligheden i deres formidling af det faglige indhold. Når undervisere skaber klarhed om intentioner med undervisningen (herunder formål og krav), understøtter det en fælles pejling på, hvor undervisningen skal hen, og danner samtidig grundlag for evaluering og i forlængelse heraf feedback (EVA 2026a).

Figur 3.1

Hvor mange af underviserne på din uddannelse oplever du ...

Kilde: 2024-årgangen og 2022-årgangen i EVA's førsteårsundersøgelse på læreruddannelsen. n (2024) = 312-314, n (2022) = 344-345.

Note: Spørgsmålet er introduceret med følgende tekst: "Vi vil nu gerne stille dig nogle spørgsmål, der handler om underviserne på din uddannelse. Her skal du tænke på alle de undervisere, du har haft indtil nu på din uddannelse."

Note: Figuren afbilder andelen af respondenter, som har svaret "Alle undervisere" eller "De fleste undervisere" til spørgsmålene. Den samlede svarskala lød: Alle undervisere; De fleste undervisere; Nogle undervisere; Få undervisere; Ingen undervisere.

Som det fremgår af figur 3.1, viser undersøgelsen, at 67 % af de studerende på 2024-årgangen oplever, at alle eller de fleste af deres undervisere er gode til at forklare formål og krav tydeligt, mens 71 % angiver, at alle eller de fleste af deres undervisere er gode til at forklare faglige pointer tydeligt.

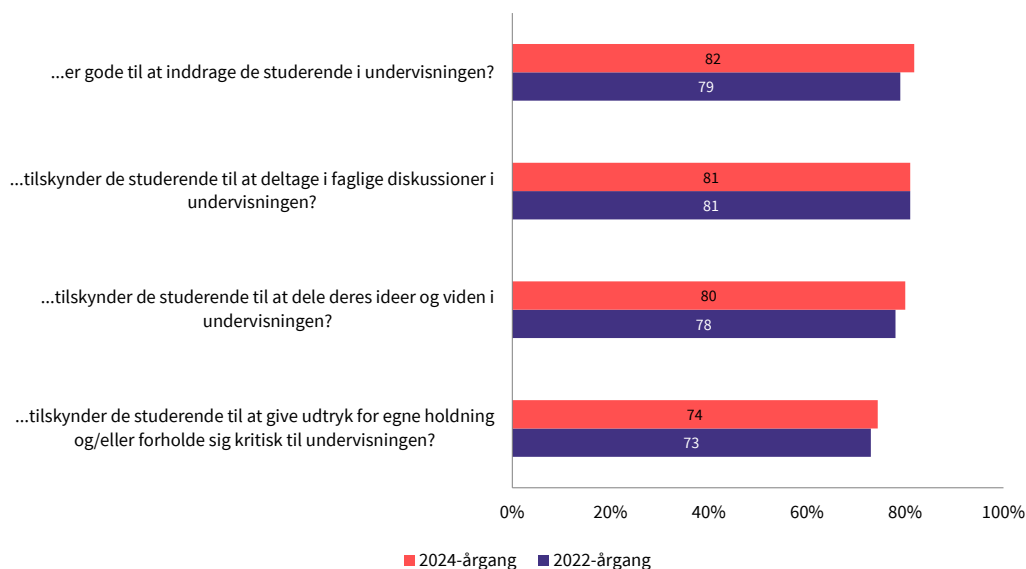
De studerende er i undersøgelsen også blevet bedt om at vurdere, om deres undervisere skaber tydelige koblinger mellem teori og praksis og illustrerer faglige pointer med konkrete eksempler. Det er greb, som kan være med til at understøtte den politiske ambition om en mere praksisnær undervisning, hvor de studerende bliver klædt på til at omsætte viden i anvendte situationer. Her angiver 64 % af de studerende på 2024-årgangen, at enten alle eller de fleste af deres undervisere er gode til at vise, hvordan fagene kan anvendes i virkelige situationer, mens 68 % angiver, at alle eller de fleste undervisere bruger eksempler eller illustrationer til at forklare svære pointer. Der er kun mindre forskelle i de studerendes oplevelser fra de to forskellige årgange, og der kan ikke drages konklusioner om en egentlig udvikling på baggrund af de få procentpoints forskelle.

De studerende oplever, at underviserne inddrager dem og tilskynder dem til at deltage i undervisningen

Fokus på deltagelse handler om undervisernes tilbøjelighed til at inddrage de studerende og tilskynde dem til at deltage aktivt i undervisningen. Når underviserne gør det tydeligt, at de tager de studerendes ideer alvorligt, og aktivt inddrager dem i undervisningen, kan det styrke de studerendes engagement og deltagelse.

Figur 3.2

Hvor mange af underviserne på din uddannelse oplever du ...

Kilde: 2024-årgangen og 2022-årgangen i EVA's førsteårsundersøgelse på læreruddannelsen. n (2024) = 312-314, n (2022) = 344-345.

Note: Spørgsmålet er introduceret med følgende tekst: "Vi vil nu gerne stille dig nogle spørgsmål, der handler om underviserne på din uddannelse. Her skal du tænke på alle de undervisere, du har haft indtil nu på din uddannelse."

Note: Figuren afbilder andelen af respondenter, som har svaret enten "Alle undervisere" eller "De fleste undervisere" til spørgsmålene. Den samlede svarskala lød: Alle undervisere; De fleste undervisere; Nogle undervisere; Få undervisere; Ingen undervisere.

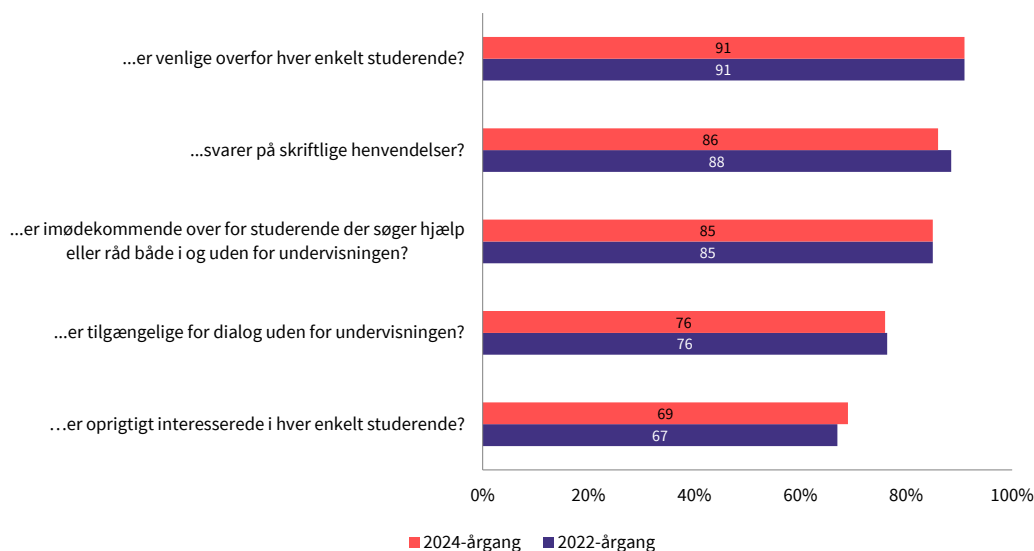
Af figur 3.2 fremgår, at 80-82 % af de studerende på 2024-årgangen oplever, at alle eller de fleste af deres undervisere er gode til at inddrage de studerende i undervisningen, tilskynde dem til at deltage i faglige diskussioner hhv. dele deres ideer og viden i undervisningen. Lidt færre, nemlig 74 %, oplever, at alle eller de fleste af deres undervisere tilskynder de studerende til at give udtryk for egne holdninger og/eller forholde sig kritisk til undervisningen. Der er kun få procentpoints forskel på besvarelsene i 2024 og 2022, og vi vurderer ikke, at der er tale om en egentlig udvikling på området.

De studerende oplever at møde venlige og imødekommende undervisere

Imødekommenhed og tilgængelighed handler om undervisernes imødekommenhed, interesse og tilgængelighed i mødet med de studerende. Relationen mellem underviser og de studerende er et grundlæggende element i det gode læringsmiljø. Når læringsmiljøet er godt, er det kendetegnet ved trygge og respektfulde relationer, hvor underviseren viser interesse for de studerende og deres læring.

Figur 3.3

Hvor mange af underviserne på din uddannelse oplever du ...

Kilde: 2024-årgangen og 2022-årgangen i EVA's førsteårsundersøgelse på læreruddannelsen. n (2024) = 299-315, n (2022) = 343-346.

Note: Spørgsmålet er introduceret med følgende tekst: "Vi vil nu gerne stille dig nogle spørgsmål, der handler om underviserne på din uddannelse. Her skal du tænke på alle de undervisere, du har haft indtil nu på din uddannelse."

Note: Figuren afbilder andelen af respondenter, som har svaret enten "Alle undervisere" eller "De fleste undervisere" til spørgsmålene. Den samlede svarskala lød: Alle undervisere; De fleste undervisere; Nogle undervisere; Få undervisere; Ingen undervisere.

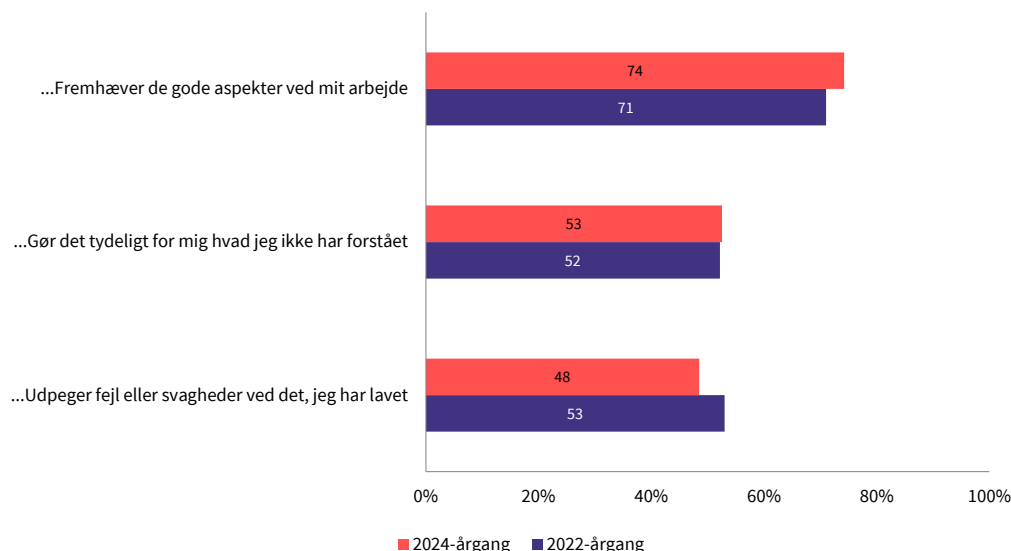
På tværs af de spørgsmål, vi har stillet de førsteårsstuderende, fremgår, at de oplever at møde venlige og imødekommende undervisere. Af figur 3.3. fremgår, at de studerende på 2024-årgangen især oplever, at deres undervisere er venlige over for hver enkelt studerende: Det vurderer 91 %, at alle eller de fleste af deres undervisere er, mens 86 % vurderer, at alle eller de fleste af deres undervisere svarer på skriftlige henvendelser. Færre – om end stadig en stor andel – oplever, at underviserne er tilgængelige for dialog uden for undervisningen: 76 % vurderer, at det gælder alle eller de fleste af deres undervisere, mens 69 % angiver, at alle eller de fleste undervisere er oprigtigt interesserede i hver enkelt studerende. Der kun få procentpoints forskel på besvarelsene i 2024 og 2022, og vi vurderer ikke, at der er tale om en egentlig udvikling på området.

En væsentlig andel af de studerende savner mere tydelig feedback

Tydelig feedback handler om, hvorvidt den modtagne feedback er med til at tydeliggøre styrker og svagheder i de studerendes opgaver. Feedback – og især formativ feedback – fremhæves ofte som et vigtigt element i den gode undervisning. Den formative feedback kan bidrage til at understøtte den enkelte elevs læring og læringsproces ved at hjælpe de studerende med: at gøre det tydeligt, hvor de er på vej hen (hvad de skal lære), hvor de er nu, og hvordan de kommer derhen (EVA, 2026a).

Figur 3.4

Hvor ofte gør dine undervisere følgende i forbindelse med feedback på en opgave på studiet?

Kilde: 2024-årgangen og 2022-årgangen i EVA's førsteårsundersøgelse på læreruddannelsen. n (2024) = 312-314, n (2022) = 305-306.

Note: Spørgsmålet er introduceret med følgende tekst: "Nu kommer der nogle spørgsmål om feedback. Her tænker vi på feedback, som ligger ud over at modtage en karakter eller bedømmelse som bestået/ikke bestået. Tænk på det seneste halve år, altså perioden fra september til nu."

Note: Figuren afbilder andelen af respondenter, som har svaret enten "Altid" eller "Ofte" til spørgsmålene. Den samlede svarskala lød: Altid; Ofte; Nogle gange; Sjældent; Aldrig; Jeg har ikke oplevet at få feedback fra en underviser og kan derfor ikke svare. Respondenter, som har svaret "Jeg har ikke oplevet at få feedback fra en underviser og kan derfor ikke svare", indgår ikke i analysen.

I undersøgelsen angiver 74 % af de studerende på 2024-årgangen, at alle eller de fleste af deres undervisere fremhæver de gode aspekter ved deres arbejde, mens kun 53 % angiver, at alle eller de fleste undervisere gør det tydeligt, hvad de ikke har forstået, og 48 % svarer, at alle eller de fleste udpeger fejl eller svagheder ved det, de har lavet. Det tyder altså på, at de studerende kun i begrænset omfang er klar over, hvor de ligger nu i forhold til deres faglige mål, og hvordan de kommer derhen. Når vi sammenligner studerende på den nye læreruddannelse, tyder resultaterne endvidere på, at lidt færre studerende på den nye uddannelse (48 % mod 53 % tidligere) oplever at modtage denne form for feedback.

Samlet set peger afsnit 3.3 på, at de studerende generelt oplever undervisningen som tydelig, inddragende og præget af imødekommende undervisere, men uden væsentlige forskelle mellem årgangene før og efter reformen. Dermed er der ikke tydelige tegn på, at reformens intentioner om øget kvalitet og mere praksisnær undervisning endnu har sat sig igennem i de studerendes oplevelse af selve undervisningen. Samtidig peger den fortsatte efterspørgsel efter tydelig feedback på et opmærksomhedspunkt i relation til reformens ambition om at styrke de studerendes læring og faglige progression.

3.2 Perspektiver på udvalgte faktorer i det gode studieliv

EVA har tidligere vist, at der er særlige faktorer ved studielivet, som har betydning for de studerendes faglige udbytte, trivsel og gennemførelse. I dette afsnit ser vi nærmere på udvalgte aspekter af disse faktorer, og hvordan de førsteårsstuderende på læreruddannelsen vurderer dem.

Udvalgte faktorer i det gode studieliv

En tidligere undersøgelse fra EVA viser, at der er fire faktorer, som har særlig stor betydning for fagligt udbytte, frafaldsrisiko og risiko for mistrivsel, og hvor det samtidig er muligt at påvirke faktorerne gennem undervisning, organisering og studiemiljø. De fire faktorer er:

- **Fagligt engagement.** Fagligt engagement handler om, i hvilken grad de studerende er interesseret i det faglige indhold, oplever det som brugbart og arbejder aktivt med stoffet. Det omfatter både følelsesmæssigt engagement (interesse og oplevelse af relevans) og kognitivt engagement – fx vedholdenhed i mødet med svært stof og evnen til at forbinde ny viden med eksisterende viden (indsatsregulering og elaborering).
- **Self-efficacy.** Self-efficacy handler om de studerendes tro på egne evner i relation til de faglige krav og udfordringer, de møder på uddannelsen. Det afspejler deres forventning om at kunne lykkes fagligt.
- **Samarbejde.** Samarbejde om faglige spørgsmål handler om de studerendes oplevelse af det generelle samarbejde på studiet. Det omfatter samarbejde gennem en bredere faglig interaktion med medstuderende – fx gennem faglige diskussioner, sparring og videndeling.
- **Tilhør.** Tilhør handler om de studerendes oplevelse af at høre til på deres uddannelse. Det afhænger både af faglige og sociale forhold og af, om de studerende oplever at indgå i og blive anerkendt som del af et større fagligt fællesskab. Et aspekt af tilhør er de studerendes oplevelse af social tilknytning til andre studerende, som er det, vi har målt i denne analyse.

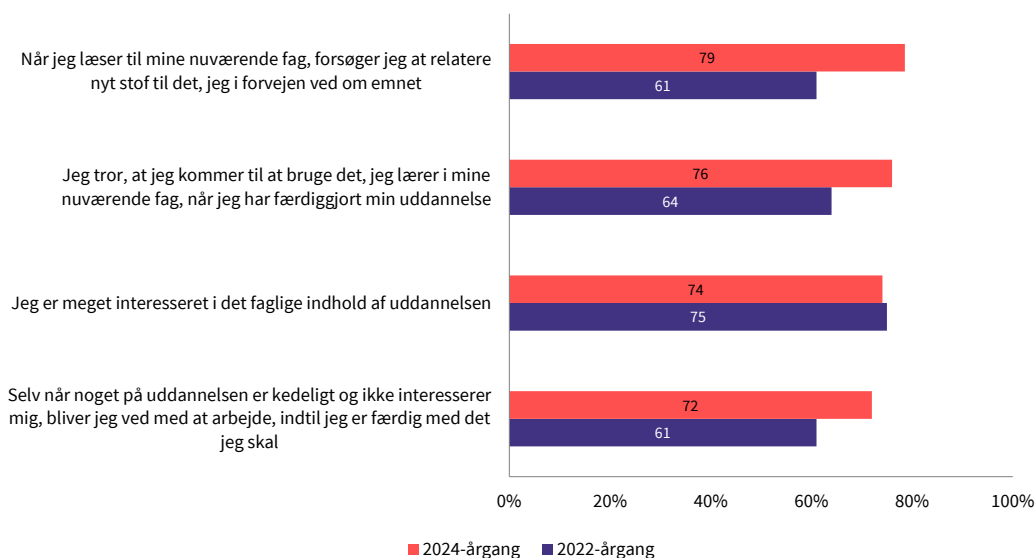
Selvom den empiriske afprøvning i denne sammenhæng blev gennemført med data fra universitetsuddannelser, så peger tidligere undersøgelser på, at der i vid udstrækning er tilsvarende sammenhænge på professionsbacheloruddannelser, ligesom det teoretiske grundlag er gyldigt på tværs af videregående uddannelser. Læs mere om, hvordan EVA har undersøgt de fire FEST-faktorer i *Hvad fremmer fagligt udbytte, trivsel og gennemførelse på universiteter?* (EVA, 2026b).

Undersøgelsen viser, at studerende på den nye læreruddannelse i højere grad oplever fagligt engagement, tro på egne evner, samarbejde og tilhør end studerende på den tidligere læreruddannelse. De studerende på 2024-årgangen oplever i højere grad, at det faglige indhold er relevant og anvendeligt, og flere angiver, at de bliver ved med at arbejde med stoffet, også når det er svært eller mindre interessant. Samtidig har de større tiltro til, at de mestrer de færdigheder, der undervises i på uddannelsen. Derudover peger resultaterne på et stærkere studiemiljø præget af mere fagligt samarbejde og stærkere sociale fællesskaber, hvor de studerende oftere hjælper hinanden, diskuterer fagligt indhold og ses i fritiden.

De studerende på den nye læreruddannelse viser større fagligt engagement end tidligere

Fagligt engagement handler om, i hvilken grad de studerende er interesserede i det faglige indhold, oplever det som brugbart og arbejder aktivt med stoffet. Underviseren kan understøtte de studerendes faglige engagement ved at tilpasse det faglige niveau og give de studerende passende faglige udfordringer og samtidig vise tiltro til, at de kan imødekomme dem (EVA, 2026b).

Figur 3.5
Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn?

Kilde: 2024-årgangen og 2022-årgangen i EVA's førsteårsundersøgelse på læreruddannelsen. n (2024) = 300-311, n (2022) = 343-345.

Note: Spørgsmålet er introduceret med følgende tekst: "Vi vil nu gerne stille dig nogle spørgsmål, der handler om **det faglige** på din uddannelse."

Note: Figuren afbilder andelen af respondenter, som har svaret enten "Helt enig" eller "Overvejende enig". Den samlede svarskala lød: Helt enig; Overvejende enig; Hverken enig eller uenig; Overvejende uenig; Helt uenig; Ved ikke; Ikke relevant. Respondenter, som har svaret "Ikke relevant" eller "Ved ikke", indgår ikke i analyserne.

Undersøgelsen viser, at de studerende på den nye læreruddannelse har et større fagligt engagement end de studerende, der læste på den gamle uddannelse. Mest markant er en stigning på 18 procentpoint i andelen, som er enten helt eller overvejende enige i, at de forsøger at relatere nyt stof til det, de i forvejen ved om emnet (fra 61 % blandt de studerende på 2022-optaget til 79 % blandt studerende på 2024-optaget). Derudover er der sket en stigning på 12 procentpoint i andelen af studerende, som er helt eller overvejende enige i, at de tror, at de kommer til at bruge det, de lærer i deres nuværende fag, når de har færdiggjort deres uddannelse (fra 64 % på 2022-årgangen til 76 % på 2024-årgangen). Andelen af studerende, der er helt eller overvejende enige i, at de bliver ved at arbejde, indtil de er færdige med det, de skal, selv når noget på uddannelsen er kedeligt og ikke interesserer dem, er steget med 11 procentpoint (fra 61 % på 2022-årgangen til 72 % på 2024-årgangen). Kun andelen af elever, som er helt eller overvejende enige i, at de er meget interesserede i det faglige indhold af uddannelsen, er stort set uforandret (75 % på 2022-årgangen og 74 % på 2024-årgangen).

EVA har også undersøgt det første år på læreruddannelsen for årgang 2017. Dette kan bruges til at kvalificere, om årgang 2022 har været en særlig årgang, hvilket kan være væsentligt med hensyn til, om de forskelle, vi ser, kan tilskrives reformen af uddannelsen – eller om det alternativt fx kan handle om nogle særlige forhold ved årgang 2022. Det er ikke muligt at lave en lige så præcis sammenligning, da spørgsmål og svarkategorier var en smule anderledes i undersøgelsen af årgang 2017. Vi finder dog, at årgang 2017 og 2022 ligger tæt på hinanden, når vi kigger på det faglige engagement. Fx svarede 60 % af de førsteårsstuderende fra årgang 2017, at de i meget høj grad eller i høj grad var enige i udsagnet ”Selv når noget på uddannelsen er kedeligt, bliver jeg ved med at arbejde, til jeg er færdig” (EVA, 2018, s. 23), mens 61 % af de førsteårsstuderende fra årgang 2022 svarede, at de var helt eller overvejende enige i samme udsagn. Tilsvarende ligger årgang 2017 også tættere på årgang 2022 end årgang 2024 med hensyn til de studerendes oplevelse af relevans.

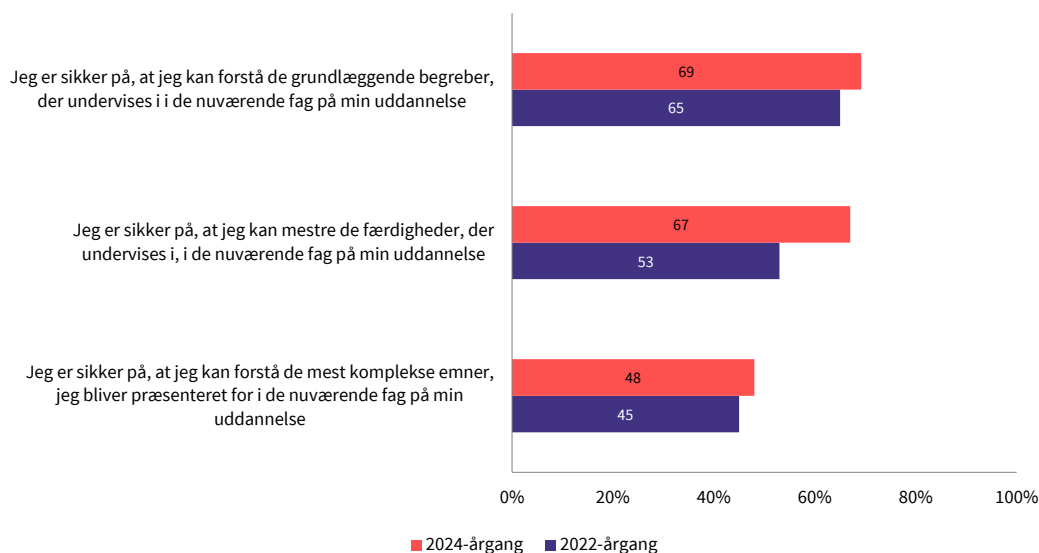
Når vi sammenholder med intentionerne med den nye læreruddannelse, er det interessant, at de studerende i højere grad forventer at kunne bruge det, de lærer, efter endt uddannelse, da det ligger i tråd med målsætningen om at gøre læreruddannelsen mere praksisnær og tættere koblet til lærergerningen. Resultaterne bør dog tolkes med forsigtighed. Ser vi tilbage til undersøgelsen af læreruddannelsen fra 2017, ser vi, at der dengang var 70 %, som vurderede, at de i høj eller meget høj grad ville få brug for det, de lærer, når de har færdiggjort deres uddannelse (EVA, 2017) – altså et niveau, som ligger et sted mellem 2022- og 2024-årgangen, og som dengang var lavere end niveauet på andre professionsbacheloruddannelser (81 %).

De studerende på den nye læreruddannelse har større tiltro til, at de kan mestre færdigheder på uddannelsen

Vi har undersøgt de studerendes tro på egne evner i relation til de faglige krav og udfordringer, de møder på uddannelsen. Det afspejler deres forventning om at kunne lykkes fagligt.

Figur 3.6

Hvor godt beskriver de følgende udsagn dig som studerende?

Kilde: 2024-årgangen og 2022-årgangen i EVA's førsteårsundersøgelse på læreruddannelsen. n (2022 = 346), n (2024) = 316.

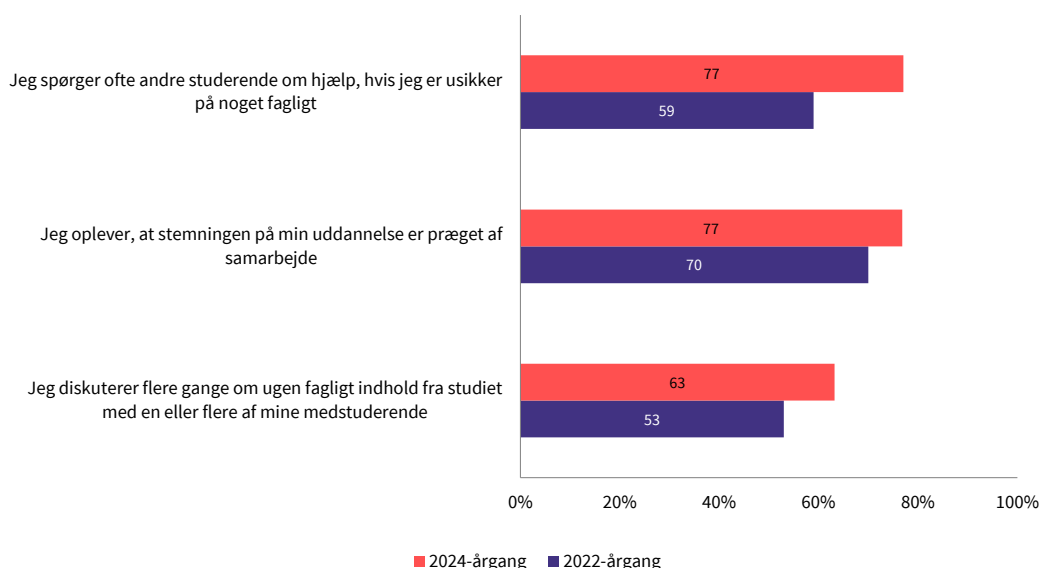
Note: Figuren afbilder de andele, som har svaret "Helt perfekt" eller "I høj grad". Den samlede svarskala lød: Helt perfekt; I høj grad; I nogen grad; I ringe grad; Slet ikke.

De studerendes besvarelser viser, at de især er sikre på, at de kan forstå de grundlæggende begreber, der undervises i, i de nuværende fag på uddannelsen – det angiver 69 % som noget, der enten beskriver dem perfekt eller i høj grad. De betragter i mindre grad sig selv som værende i stand til at forstå de mest komplekse emner, de bliver præsenteret for, i fagene på deres uddannelse. Her er det 48 %, der angiver, at dette enten perfekt eller i høj grad beskriver dem. For begge disse to spørgsmål er der ikke sket nogen nævneværdig udvikling mellem de studerendes besvarelser på den gamle og den nye læreruddannelse. Det er der derimod, når det handler om at mestre færdigheder. Her angiver 67 % af de førsteårsstuderende på den nye læreruddannelse, at det enten perfekt eller i høj grad passer på dem, at de er sikre på, at de mestrer de færdigheder, der undervises i, i de nuværende fag på uddannelsen. Det er 14 procentpoint flere end blandt de studerende fra 2022-årgangen.

De studerende på den nye læreruddannelse spørger oftere hinanden om hjælp og diskuterer oftere fagligt indhold end tidligere

Samarbejde om faglige spørgsmål handler om de studerendes oplevelse af det generelle samarbejde på studiet. Det omfatter samarbejde gennem en bredere faglig interaktion med medstuderende – fx gennem faglige diskussioner, sparring og videndeling. Oplevelse af samarbejde og trygge relationer til de andre studerende har betydning både for de studerendes oplevelse af hverdagen og for, hvor vellykket de samarbejder i grupper.

Figur 3.7
Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn?

Kilde: 2024-årgangen og 2022-årgangen i EVA's førsteårsundersøgelse på læreruddannelsen. n (2024) = 308-312, n (2022) = 344-345.

Note: Spørgsmålet er indledt med følgende tekst: "Vi vil nu gerne stille dig nogle spørgsmål, der handler om **det sociale** på din uddannelse."

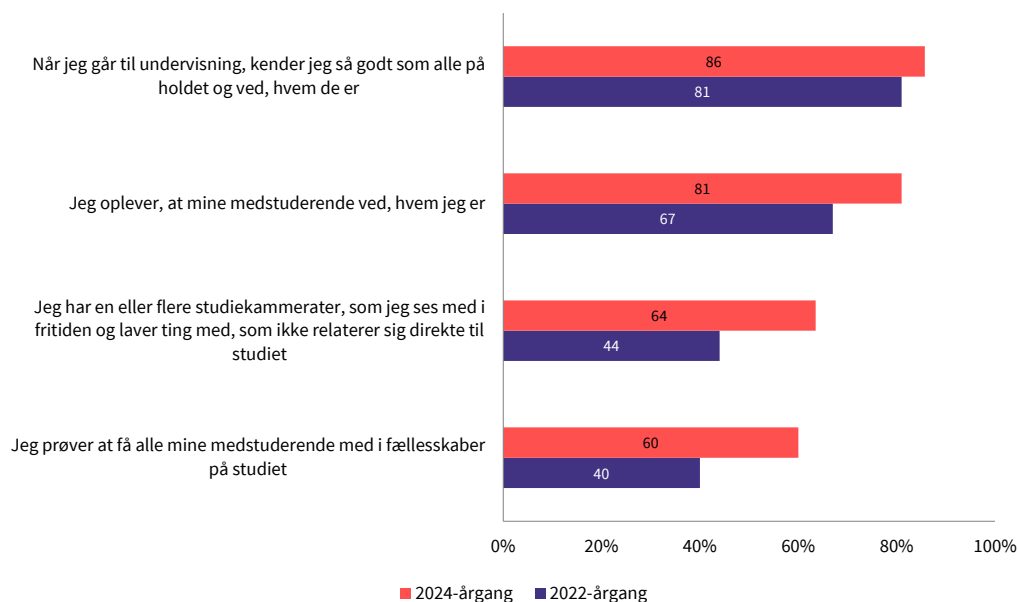
Note: Figuren afbilder andele af respondenter, som har svaret "Helt enig" eller "Overvejende enig". Den samlede svarskala lød: Helt enig; Overvejende enig; Hverken enig eller uenig; Overvejende uenig; Helt uenig; Ved ikke; Ikke relevant. Respondenter, som har svaret "Ved ikke" eller "Ikke relevant", indgår ikke i analysen.

Besvarelsene viser, at de studerende på den nye læreruddannelse i højere grad end de studerende fra 2022-årgangen oplever et studiemiljø, som er præget af samarbejde. Den største udvikling – på 18 procentpoint – ses på spørgsmålet om, hvor ofte de studerende spørger andre studerende om hjælp, hvis de er usikre på noget fagligt: På 2022-årgangen angav 59 %, at de var enten helt eller overvejende enige i dette spørgsmål, mens det gjaldt for 77 % på 2024-årgangen. De studerende på den nye læreruddannelse angiver også i højere grad, at de diskuterer fagligt indhold fra studiet flere gange om ugen med en eller flere af deres medstuderende. På 2022-årgangen var 53 % enten helt eller overvejende enige i dette udsagn, mens der på 2024-årgangen var 63 %, som var enige. En lidt mindre udvikling – på 7 procentpoint – er sket i de studerendes oplevelse af stemningen på uddannelsen. Til gengæld var der allerede 70 % på 2022-årgangen, der angav, at de var helt eller meget enige i, at de oplevede, at stemningen på deres uddannelse var præget af samarbejde, mens det gjaldt 77 % på 2024-årgangen.

De lærerstuderende har i 2024 større fokus på fællesskaber og ses oftere i fritiden

Tilhør handler om de studerendes oplevelse af at høre til på deres uddannelse. Det afhænger både af faglige og sociale forhold og af, om de studerende oplever at indgå i og blive anerkendt som del af et større fagligt fællesskab. Et aspekt af tilhør er de studerendes oplevelse af social tilknytning til andre studerende, som er det, vi har målt i denne analyse.

Figur 3.8
Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn?

Kilde: 2024-årgangen og 2022-årgangen i EVA's førsteårsundersøgelse på læreruddannelsen. n (2024) = 292-312, n (2022) = 341-344.

Note: Spørgsmålet er indledt med følgende tekst: "Vi vil nu gerne stille dig nogle spørgsmål, der handler om **det sociale** på din uddannelse."

Note: Figuren afbilder andele af respondenter, som har svaret "Helt enig" eller "Overvejende enig". Den samlede svarskala lød: Helt enig; Overvejende enig; Hverken enig eller uenig; Overvejende uenig; Helt uenig; Ved ikke; Ikke relevant. Respondenter, som har svaret "Ved ikke" eller "Ikke relevant", indgår ikke i analysen.

Undersøgelsen viser, at de studerendes kendskab til hinanden ligger højt. 86 % af de studerende på 2024-årgangen er enige i, at når de går til undervisning, kender de så godt som alle på holdet og ved, hvem de er – og denne andel har ikke ændret sig nævneværdigt siden 2022-årgangen, hvor den var på 81 %. Der er sket en større udvikling i, hvor stor en andel der oplever, at deres medstuderende ved, hvem de er. Det var 67 % enige i på 2022-årgangen, mens det gjaldt 81 % fra 2024-årgangen og altså en forskel på 14 procentpoint.

Den mest markante udvikling ser vi på spørgsmålene om at ses i fritiden og prøve at få alle med i fællesskaber. På 2024-årgangen var 64 % enige i, at de har en eller flere studiekammerater, som de ses med i fritiden og laver ting med, som ikke relaterer sig direkte til studiet. Det er 20 procentpoint flere end på 2022-årgangen, hvor andelen udgjorde 44 %. En tilsvarende udvikling ser vi i andelen af studerende, der prøver at få alle deres medstuderende med i fællesskaber på studiet. Det var 40 % enige i, at de gjorde på 2022-årgangen, mens det gjaldt 60 % på 2024-årgangen.

Resultaterne i afsnit 3.2 viser, at studerende på den nye læreruddannelse i højere grad oplever fagligt engagement, samarbejde og tilhør sammenlignet med tidligere. Det peger på en udvikling i retning af reformens mål om at styrke faglighed, studiemiljø og sammenhæng på uddannelsen. Samtidig kan stigningen i de studerendes tro på egne evner og oplevelse af relevans i det faglige indhold ses som udtryk for en mere praksisnær og meningsfuld uddannelse. Det er særligt interessant,

fordi EVA's analyse af FEST-faktorer peger på, at fagligt engagement er den faktor, der har stærkest sammenhæng med både højere fagligt udbytte, lavere mistrivsel og lavere frafaldsrisiko (EVA, 2026b). Tilsvarende hænger self-efficacy – dvs. de studerendes tro på egne evner – tæt sammen med både bedre trivsel og højere fagligt udbytte, hvilket kan tolkes som et tegn på, at den nye læreruddannelse i højere grad understøtter de studerendes oplevelse af faglig mestring. Analysen af FEST-faktorerne peger desuden på, at samarbejde og tilhør hænger sammen med både lavere frafaldsrisiko og mindre risiko for mistrivsel. Udviklingen i studiemiljøet tyder dermed på, at reformens intentioner om øget nærhed og stærkere fællesskaber i nogen grad er ved at blive realiseret.

3.3 Studierelaterede følelser

I dette afsnit retter vi blikket mod de studerendes studierelaterede følelser. Med afsæt i en tilgang, EVA præsenterede i 2019, forstås trivsel ikke som en samlet tilstand, men som et samspil mellem de følelser, der opstår i forbindelse med studiearbejdet og hverdagen på studiet (EVA, 2019). Studierelaterede følelser har betydning for en række centrale studieudfald, herunder motivation, engagement, læring og risiko for frafald. Både positive og negative følelser spiller en rolle: Mens positive følelser typisk understøtter deltagelse og vedholdenhed, kan negative følelser – særligt når de er vedvarende eller intense – hæmme læring og øge risikoen for, at studerende trækker sig fra studiet.

Studierelaterede følelser

Positive studierelaterede følelser. Positive studierelaterede følelser dækker over aktiverende følelser i relation til studiet, som fx glæde, stolthed og optimisme ved at lære og arbejde fagligt. De er ikke blot udtryk for trivsel, men hænger sammen med motivation og engagement i studiet.

Negative studierelaterede følelser. Negative studierelaterede følelser dækker tilsvarende over aktiverende følelser som fx frustration, usikkerhed og anspændthed i forbindelse med studiearbejdet. De udgør en selvstændig dimension – ikke en modsætning til de positive – og kan sameksistere med disse hos den enkelte studerende.

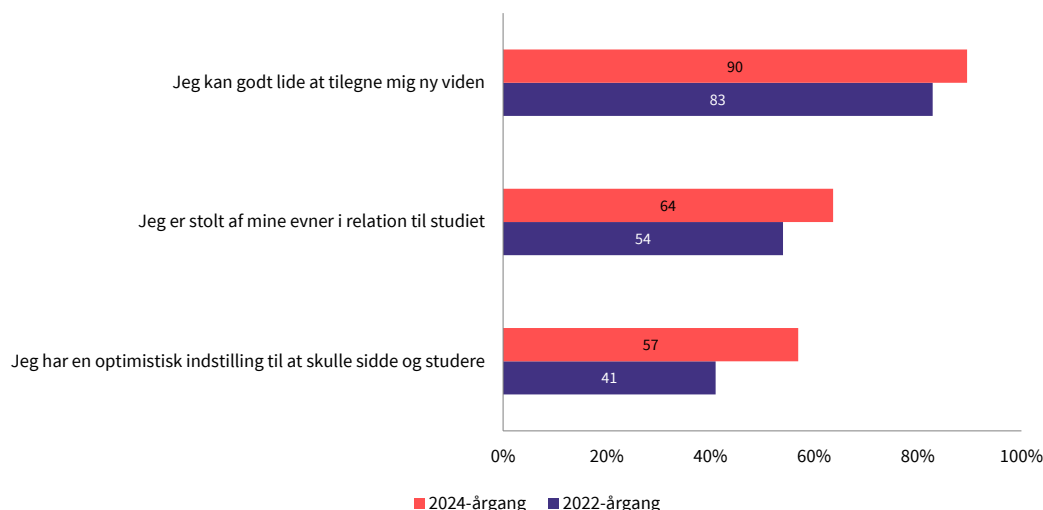
Læs mere om studierelaterede følelser, og hvordan de måles i *Et nyt perspektiv på trivsel: Studierelaterede følelser på de videregående uddannelser* (EVA, 2019).

De studerende på 2024-årgangen har en højere grad af både positive og negative studierelaterede følelser

Det gælder generelt, at positive studierelaterede følelser ligger markant højere end negative studierelaterede følelser hos de studerende – og det gælder også de førsteårsstuderende på

læreruddannelsen.⁴ Undersøgelsen viser desuden, at de studerende på 2024-årgangen både har en højere grad af positive og negative studierelaterede følelser end 2022-årgangen.

Figur 3.9
Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn?

Kilde: 2024-årgangen og 2022-årgangen i EVA's førsteårsundersøgelse på læreruddannelsen. n (2024) = 310-315, n (2022) = 345-346.

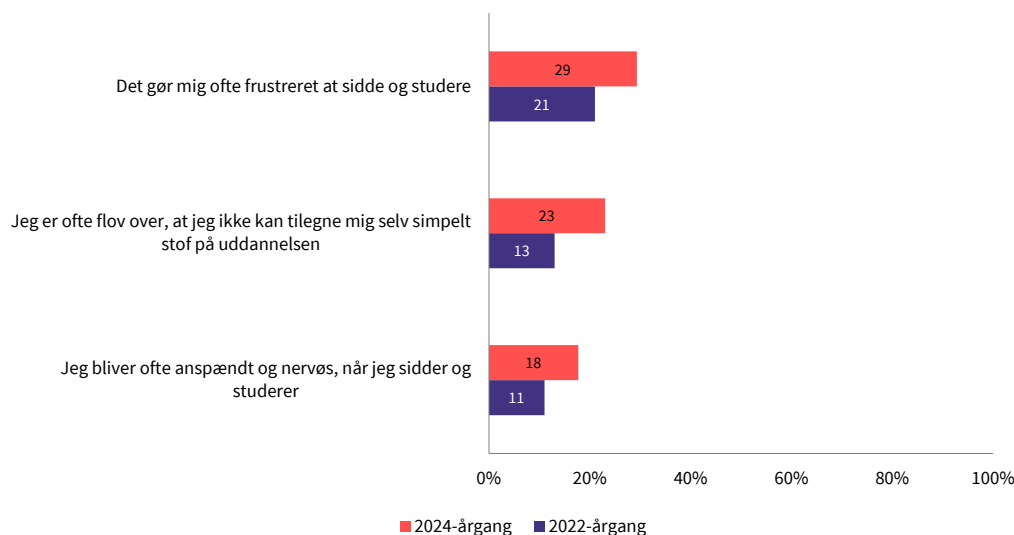
Note: Spørgsmålene er blevet introduceret med følgende tekst: "De næste spørgsmål handler om, hvordan du har det med at sidde og studere. Det kan fx dække over, når du forbereder dig til undervisningen hjemme, på en læsesal eller andre tilfælde, hvor du arbejder med opgaver og materiale fra uddannelsen på egen hånd. Når du svarer på følgende spørgsmål, skal du tænke på, hvordan du har det, mens du sidder og studerer, eller når du tænker på at skulle sidde og studere."

Note: Figuren afbilder de andele, som har angivet, at de er enten "Helt enige" eller "Overvejende enige" i udsagnene. Den samlede svarskala lød: Helt enig; Overvejende enig; Hverken enig eller uenig; Overvejende uenig; Helt uenig; Ved ikke; Ikke relevant. Respondenter, som har svaret "Ved ikke" eller "Ikke relevant", indgår ikke i analysen.

90 % af de studerende optaget i 2024 og 83 % af de studerende optaget i 2022 angiver, at de er helt eller overvejende enige i, at de godt kan lide at tilegne sig ny viden. 64 % af studerende på 2024-årgangen svarer, at de er stolte af deres evner i relation til studiet. Det er 10 procentpoint flere end blandt studerende optaget i 2022. Samtidig er der 57 % af de studerende, som angiver, at de har en optimistisk indstilling til at skulle sidde og studere. Det er 16 procentpoint flere end i 2022-årgangen.

⁴ En tidligere EVA-undersøgelse viser, at førsteårsstuderende på de videregående uddannelser scorer højere på positive studierelaterede følelser sammenlignet med scoren på negative studierelaterede følelser (EVA, 2019).

Figur 3.10
Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn?

Kilde: 2024-årgangen og 2022-årgangen i EVA's førsteårsundersøgelse på læreruddannelsen. n (2024) = 296-311, n (2022) = 344-345.

Note: Spørgsmålene er blevet introduceret med følgende tekst: "De næste spørgsmål handler om, hvordan du har det med at sidde og studere. Det kan fx dække over, når du forbereder dig til undervisningen hjemme, på en læsesal eller andre tilfælde, hvor du arbejder med opgaver og materiale fra uddannelsen på egen hånd. Når du svarer på følgende spørgsmål, skal du tænke på, hvordan du har det, mens du sidder og studerer, eller når du tænker på at skulle sidde og studere."

Note: Figuren afbilder de andele, som har angivet, at de er enten "Helt enige" eller "Overvejende enige" i udsagnene. Den samlede svarskala lød: Helt enig; Overvejende enig; Hverken enig eller uenig; Overvejende uenig; Helt uenig; Ved ikke; Ikke relevant. Respondenter, som har svaret "Ved ikke" eller "Ikke relevant", indgår ikke i analysen.

Når det gælder de negative studierelaterede følelser, er der 29 % af studerende optaget i 2024, der har svaret, at de er helt enige eller overvejende enige i, at det ofte gør dem frustreret at sidde og studere. Det er otte procentpoint flere end blandt studerende optaget i 2022. 23 % af studerende optaget i 2024 er helt eller overvejende enige i, at de ofte er flove over ikke at kunne tilegne sig simpelt stof på uddannelsen. Det er 10 procentpoint flere end blandt studerende optaget i 2022. Endelig bliver 18 % af 2024-årgangen ofte anspændt og nervøse, når de sidder og studerer, hvilket er syv procentpoint flere end blandt de studerende på årgangen fra 2022.

Studiemotivationen er lidt højere på 2024-årgangen

Vi har undersøgt de førsteårsstuderendes studiemotivation på de to årgange. De studerende er blevet bedt om at angive, hvor motiveret de på nuværende tidspunkt er for at studere på deres uddannelse, og svare på en skala fra 0-10, hvor 0 svarer til slet ikke at være motiveret, mens 10 svarer til ekstremt motiveret. Af besvarelserne fremgår, at gennemsnittet for skalaen på motivation for studerende optaget i 2024 er 7,4, mens det blandt studerende optaget i 2022 er 7,1. Der er altså sket en lille stigning i motivationen blandt de studerende på den nye læreruddannelse.

Samlet set peger afsnit 3.3 på, at studerende på den nye læreruddannelse i højere grad oplever både positive og negative studierelaterede følelser sammenlignet med tidligere. Det kan ses i lyset af reformens ambition om øget studieintensitet og fagligt engagement, som kan bidrage til større

involvering i studiet. Samtidig peger stigningen i negative følelser på, at en mere krævende og praksisnær uddannelse også kan opleves som mere udfordrende. Dermed afspejler resultaterne både en bevægelse i retning af reformens mål og et opmærksomhedspunkt i forhold til de studendes trivsel.

4 Praktik på den nye læreruddannelse

Dette kapitel undersøger, hvordan studerende, der er startet på en læreruddannelse i 2024, oplever praktikforløbet på læreruddannelsens første år. Strukturen for praktikforløb er en af de mest markante ændringer på den nye læreruddannelse, hvor praktikperioden er blevet forlænget med en tredjedel, så de studerende har praktik på alle uddannelsens fire år. Praktikken tilrettelægges som udstrakt praktik de første år, så den studerende har en længerevarende kontakt med praktikskolen. Kapitlet dykker særligt ned i de studerendes forventninger og forberedelse inden praktikophold på uddannelsen, aktiviteter i praktikken, oplevelse af deres praktiklærer, arbejdsmiljø i praktikken, oplevelsen af kobling mellem praktikken og undervisningen samt praktikkens indflydelse på lysten til at arbejde som lærer.

Praktik på den nye læreruddannelse

Studerende, der er optaget på læreruddannelsen fra 2023/2024, følger den nye uddannelse, som er fastlagt i den politiske aftale om reform af læreruddannelsen fra september 2022. Aftalen indebærer bl.a., at uddannelsen styrkes med flere undervisningstimer og mere praktik. Praktikken udvides med en tredjedel til i alt 40 ECTS-point og placeres på alle fire år af uddannelsen. Samtidig integreres praktikken i uddannelsens fag, så den ikke længere er organiseret som et selvstændigt element. Formålet er at styrke sammenhængen mellem teori og praksis, bl.a. gennem tværgående praksiselementer med koblinger mellem undervisningsfag, grundfaglighed og praktik. Den integrerede praktik kan tilrettelægges som udstrakte forløb, særligt i de første studieår, for at understøtte de studerendes løbende kontakt med praksis i folkeskolen.

Kilde: UFM (2022)

Kapitlet viser, at:

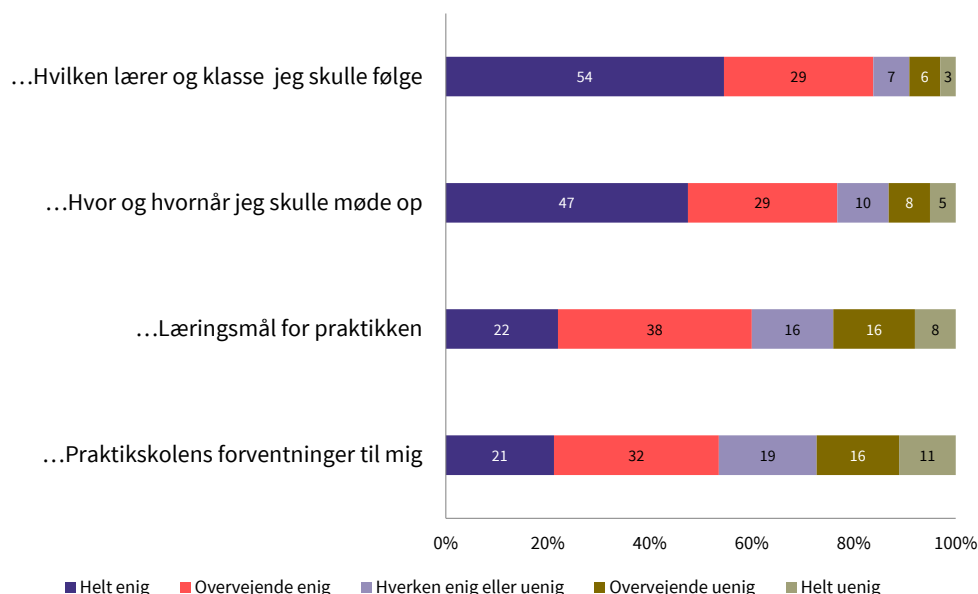
- De studerende generelt oplever at være godt informeret om praktiske forhold før praktikken, men i mindre grad om læringsmål og praktikskolens forventninger.
- Næsten alle deltager i centrale praktikaktiviteter som observation, undervisning og vejledning, men omfanget varierer betydeligt.
- Praktiklæreren spiller en vigtig rolle, særligt i forhold til støtte i konkrete situationer, mens koblingen til teori opleves lidt svagere.
- Samlet set oplever de fleste et godt praktikmiljø og en meningsfuld sammenhæng mellem teori og praksis, og praktikken øger for mange lysten til at arbejde som lærer.

4.1 Forberedelse til praktikken

De studerende er i varierende grad informeret om praktikken

I dette afsnit gennemgås lærerstuderendes forventninger og forberedelse inden praktikophold på praktikskolen. Figur 4.1 viser de studerendes vurderinger af, om de har fået tilstrækkelig information forud for deres praktikforløb på optaget i 2024.

Figur 4.1
Inden praktikken fik jeg tilstrækkelig information om ...

Kilde: 2024-årgangen i EVA's førsteårsundersøgelse på læreruddannelsen. n = 410-413.

Note: Det indledende spørgsmål lød: "Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? Inden praktikken fik jeg tilstrækkelig information om ..."

Note: Respondenter har ud over svarkategorier, som fremgår af figuren, haft mulighed for at svare "Ved ikke" eller "Ikke relevant". Respondenter, som har benyttet en af de to sidstnævnte kategorier, indgår ikke i analysen.

Figuren viser, at de studerende oplever at være mere velinformerede om praktiske forhold end om læringsmål og forventninger. Samtidig er der betydelige andele, som ikke oplever at være godt informerede.

54 % var helt enige i, at de inden praktikken havde tilstrækkelig information om, hvilken lærer og klasse de skulle følge, mens 47 % svarede, at de var helt enige i, at de havde tilstrækkelig information om, hvor og hvornår de skulle møde op. Selvom der også er betydelige andele, som er overvejende enige i disse spørgsmål, er det værd at bemærke, at omtrent halvdelen altså ikke entydigt kan tilslutte sig, at de var velinformerede om disse praktiske informationer om praktikken.

Ser vi på spørgsmålene om læringsmål og forventninger fra praktikskolen, tegner sig et blandet billede af, hvor godt informerede de studerende oplever at være. Her angiver 22 %, at de var helt enige i, at de havde fået tilstrækkelig information om læringsmålene for praktikken, mens 38 % var

overvejende enige, og i alt 24 % var helt eller overvejende uenige. Det udsagn, som der er mindst tilslutning til blandt de lærerstuderende, handler om praktikskolens forventninger. Blandt de lærerstuderende var 53 % helt enige (21 %) eller overvejende enige (32 %) i, at de inden praktikken havde tilstrækkelig information om praktikskolens forventninger, mens 27 % var helt eller overvejende uenige. Når vi ser en større uklarhed om læringsmål og forventninger, er det værd at bemærke, at det kan være mere komplekse spørgsmål at informere de studerende om (i forhold til fx tid og sted for fremmøde samt navn på klasse og lærer, de skal følge).

Afsnittet viser, at de lærerstuderende i varierende grad oplever at være velinformerede inden praktikken. De studerende oplever generelt at have fået mere information om praktiske forhold som tid, sted, og hvilken lærer og klasse de skal følge, end om praktikforløbets læringsmål og praktikskolens forventninger. Samtidig peger resultaterne på, at en betydelig andel af de studerende ikke oplever at være tilstrækkeligt informeret – også når det gælder de mere praktiske forhold.

Særligt information om praktikskolens forventninger fremstår som et område, hvor mange studerende oplever mangler. Resultaterne peger dermed på et potentiale for at styrke forberedelsen af de studerende, særligt hvad angår den faglige rammesætning af praktikken og tydeliggørelsen af læringsmål og forventninger.

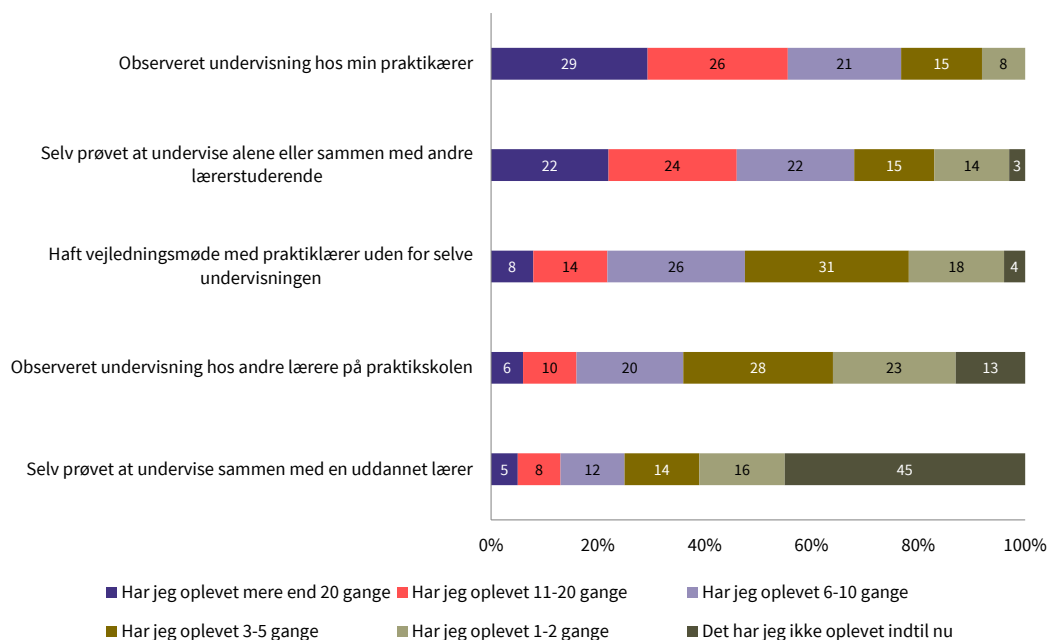
4.2 Aktiviteter i praktikken

Det varierer, hvor ofte de studerende observerer undervisning, selv underviser og deltager i vejledningsmøder i deres praktik

Formålet med praktikken i den nye læreruddannelse er at styrke sammenhængen mellem teori og praksis, bringe uddannelsen tættere på folkeskolens praksis og understøtte udviklingen af de studerendes professionelle kompetencer gennem deltagelse i praksis. Ved at undersøge, i hvilket omfang centrale aktiviteter i lærergerningen indgår i de studerendes praktikophold, kaster vi lys over, i hvilken grad dette formål realiseres gennem de studerendes deltagelse i skolens praksis.

Figur 4.2

Hvor tit har du oplevet følgende i din praktik indtil nu?

Kilde: 2024-årgangen i EVA's førsteårsundersøgelse på læreruddannelsen. n = 410-413.

Note: Respondenter har ud over svarkategorier, som fremgår af figuren, haft mulighed for at svare "Ved ikke" eller "Ikke relevant". Respondenter, som har benyttet en af de to sidstnævnte kategorier, indgår ikke i analysen.

Note: Data er indsamlet i marts 2025, og den periode, som de studerende har forholdt sig til, er altså det første halve år af studiet.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Af figur 4.1 fremgår det, at studerende optaget på en læreruddannelse i 2024 har forskellige oplevelser af at deltage i aktiviteter på praktikskolen i det første halve år af deres studietid. Den mest udbredte aktivitet er at observere undervisning hos praktiklæreren. Det har alle (100 %) af de førsteårsstuderende gjort. Men det varierer hvor ofte: Fx har 29 % observeret undervisning over 20 gange, mens i alt 23 % har observeret undervisning fem gange eller færre. En lidt mindre andel på 87 % har observeret undervisning hos andre lærere på praktikskolen, og det er en aktivitet, som er mindre hyppigt forekommende. Her angiver 6 %, at det er forekommet over 20 gange, mens i alt 64 % angiver, at det er forekommet fem gange eller færre.

Næsten alle de førsteårsstuderende (97 %) har prøvet selv at undervise alene eller sammen med andre lærerstuderende. Igen ser vi en variation i besvarelserne, hvor 22 % angiver, at det er sket mere end 20 gang i praktikperioden, mens i alt 32 % angiver, at det er sket fem eller færre gange. Langt færre, kun 55 %, af de studerende har prøvet at undervise med en uddannet lærer, mens 45 % angiver, at de endnu ikke har prøvet det. I alt 75 % af de studerende har prøvet at undervise sammen med en uddannet lærer fem gang eller færre. Kun 5 % har undervist med en uddannet lærer mere end 20 gange.

Vejledningsmøder med praktiklæreren uden for selve undervisningen er en udbredt aktivitet i praktikken – det angiver 96 % af de studerende, at de har deltaget i. Det er mest udbredt at holde

møderne 3-10 gange i perioden (31 % har haft 3-5 vejledningsmøder, mens 26 % har haft 6-10 vejledningsmøder).

Resultaterne i afsnit 4.2 tegner et varieret billede af, hvordan praktikken ser ud. De studerende deltager i centrale aktiviteter som observation, undervisning og vejledning, hvilket er i tråd med reformens mål om øget praksisnærhed. Samtidig er der stor variation i omfanget af deltagelsen: Hvor nogle studerende i vid udstrækning tager del i aktiviteter, der bringer dem tættere på skolens praksis og understøtter udviklingen af professionelle kompetencer, sker det for andre i mindre grad. Det indikerer, at mulighederne for praksisnær læring ikke er ensartede, og peger dermed på et implementeringsrum i forhold til at sikre mere konsistente praktikoplevelser.

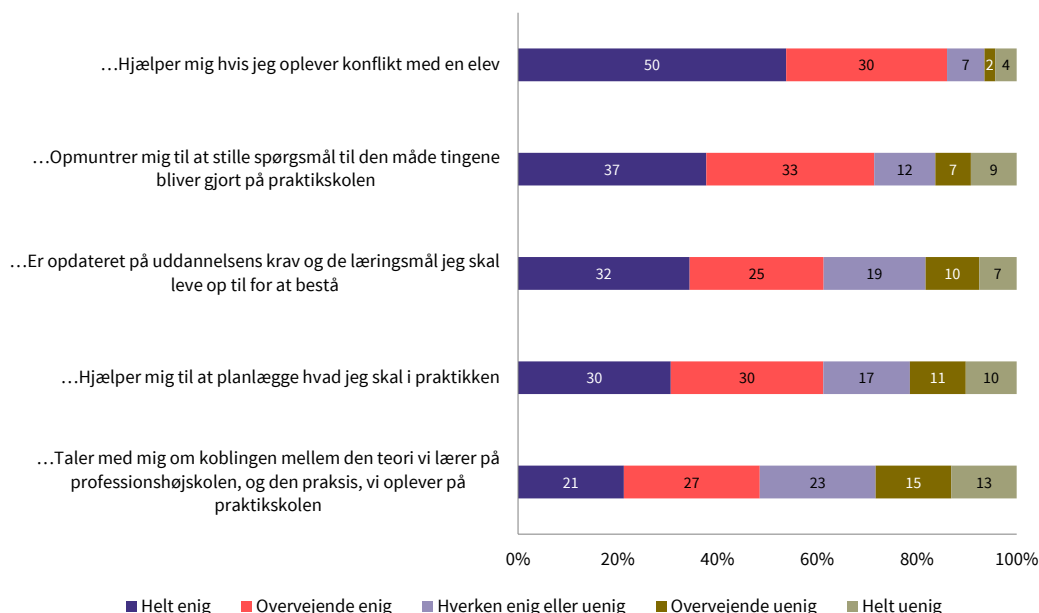
4.3 Praktiklærerens rolle

De studerende oplever især, at deres praktiklærer hjælper med konflikter i undervisningen og praksis på skolen

Med den nye læreruddannelse er praktiklæreren ikke blot 'vært' for den studerende, men også meduddanner, der bidrager til at skabe en kobling mellem den teori, der undervises i på professionshøjskolen, og den praksis, der gør sig gældende på praktikskolen. Praktiklæreren tager derfor del i ansvaret for, at den studerende kommer tæt på skolens praksis og livet som lærer.

Figur 4.3

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn: Min praktiklærer ...

Kilde: 2024-årgangen i EVA's førsteårsundersøgelse på læreruddannelsen. n = 368-399.

Note: Respondenter har ud over svarkategorier, som fremgår af figuren, haft mulighed for at svare "Ved ikke" eller "Ikke relevant". Respondenter, som har benyttet en af de to sidstnævnte kategorier, indgår ikke i analysen.

Af de førsteårsstuderendes besvarelser fremgår, at 80 % af de studerende er helt eller overvejende enige i, at deres praktiklærer hjælper dem, hvis de oplever en konflikt med en elev. Tilsvarende svarer 70 %, at de er helt eller overvejende enige i, at deres praktiklærer opmuntrer dem til at stille spørgsmål til den måde, hvorpå tingene bliver gjort på praktikskolen, mens 60 % er helt eller overvejende enige i, at praktiklæreren hjælper med at planlægge, hvad den studerende skal i praktiken.

57 % af de studerende er helt eller overvejende enige i, at deres praktiklærer er opdateret på uddannelsens krav og de læringsmål, der skal opfyldes for at bestå, mens 48 % af de studerende svarer, at de er helt eller overvejende enige i, at deres praktiklærer taler med dem om koblingen mellem teori og praksis.

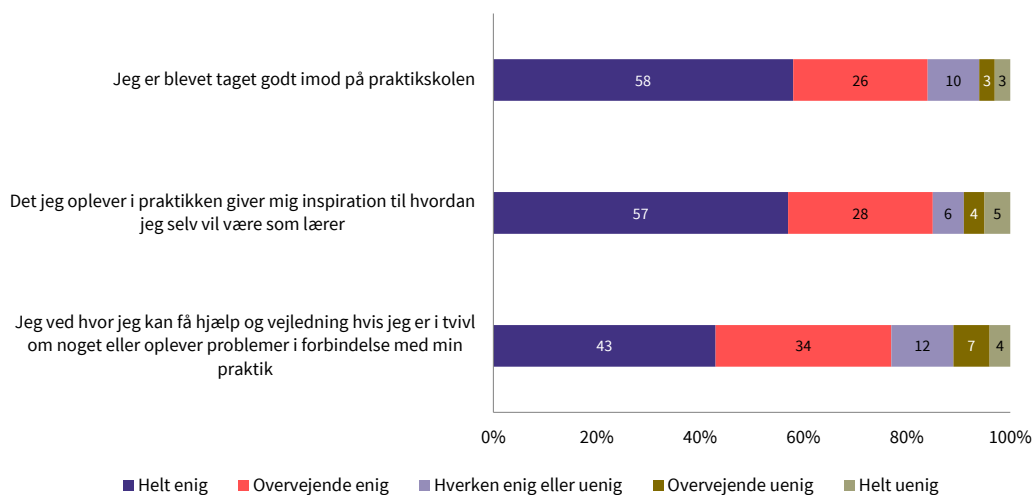
Afsnit 4.3 peger på, at praktiklæreren spiller en vigtig rolle i at støtte de studerende i konkrete undervisningssituationer, hvilket understøtter reformens fokus på praksisnær læring. Samtidig er det en mindre andel af de studerende, der oplever, at praktiklæreren bidrager aktivt til koblingen mellem teori og praksis. Det peger på et udviklingspotentiale i forhold til praktiklærerens rolle som meduddanner i den integrerede praktik.

4.4 Arbejdsmiljø på praktikskolen

Praktikken inspirerer de studerende til, hvordan de vil være som lærere

Som led i undersøgelsen har vi set på de studerendes oplevelse af, hvordan de bliver taget imod, kan søge hjælp og vejledning og bliver inspireret til deres fremtidige virke som lærere.

Figur 4.4
Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn?

Kilde: 2024-årgangen i EVA's førsteårsundersøgelse på læreruddannelsen. n = 409-414.

Note: Respondenter har ud over svarkategorier, som fremgår af figuren, haft mulighed for at svare "Ved ikke" eller "Ikke relevant". Respondenter, som har benyttet en af de to sidstnævnte kategorier, indgår ikke i analysen.

Af figuren fremgår det, at 84 % af de optagne lærerstuderende har angivet, at de er helt enige (57 %) eller overvejende enige i (27 %), at de er blevet taget godt imod på praktikskolen. 85 % af de studerende har ligeledes angivet, at de er helt (57 %) eller overvejende enige i (28 %), at det, de oplever i praktikken, giver dem inspiration til deres arbejde som lærer. I alt 77 % er enten helt eller overvejende enige i, at de ved, hvor de kan få hjælp og vejledning, hvis de er i tvivl om noget eller oplever problemer i forbindelse med deres praktik.

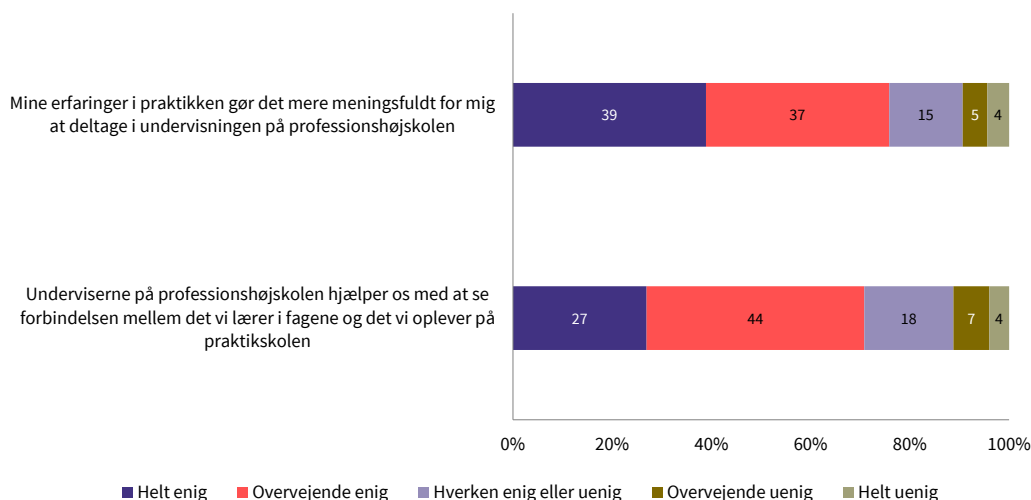
Afsnit 4.4 viser, at de studerende i høj grad oplever at blive taget godt imod og finde inspiration i praktikken, hvilket ligger i tråd med reformens ambition om at bringe uddannelsen tættere på lærergerningen. Et velfungerende praktikmiljø kan dermed ses som en vigtig forudsætning for at realisere reformens intentioner om øget praksisnærhed og professionsrettethed.

4.5 Samspil mellem praktik og undervisning

De fleste studerende oplever en meningsfuld forbindelse mellem praktikken og det, de lærer i fagene

Med den nye og integrerede praktik skal praktikken ikke blot være en øvebane for den teoretiske viden – der skal derimod være en vekselvirkning mellem undervisning på professionshøjskolen og deltagelse i skolens praksis. Det er derfor også interessant at undersøge, hvad praktikken betyder for undervisningen på professionshøjskolen.

Figur 4.5
Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn?

Kilde: 2024-årgangen i EVA's førsteårsundersøgelse på læreruddannelsen. n = 410-412.

Note: Respondenter har ud over svarkategorier, som fremgår af figuren, haft mulighed for at svare "Ikke relevant". Respondenter, som har benyttet sidstnævnte kategori, indgår ikke i analysen.

Af figur 4.5 fremgår, at 76 % af de studerende har svaret, at de er helt eller overvejende enige i, at deres erfaringer i praktikken gør det mere meningsfuldt at deltage i undervisningen på professionshøjskolen. 9 % er enten helt eller overvejende uenige i dette. I alt 71 % er helt eller overvejende

enige i, at underviserne på professionshøjskolen hjælper dem med at se forbindelsen mellem det, de lærer i fagene, og det, de oplever på praktikskolen. Her er 11 % helt eller overvejende uenige.

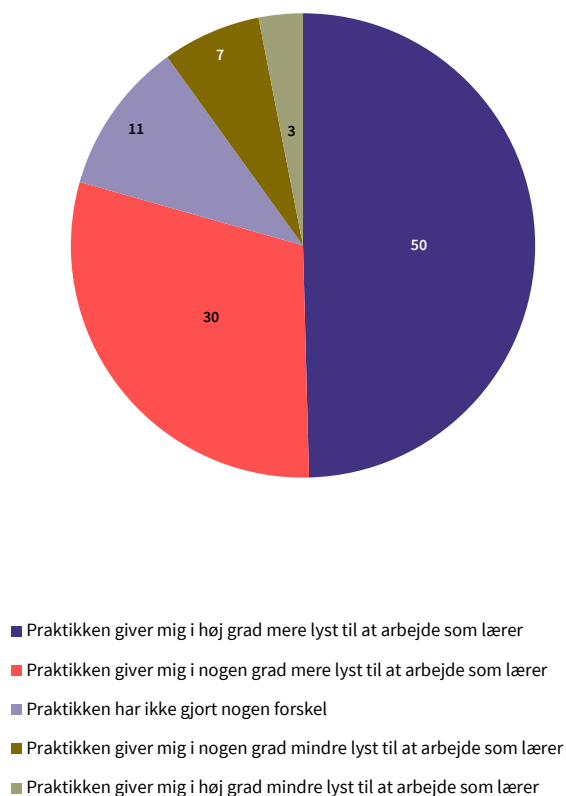
Der er altså en udbredt opfattelse af, at der er en meningsfuld forbindelse mellem det, de studerende lærer i fagene på professionshøjskolen, og den praksis, de møder på praktikskolen. Dette er en helt central målsætning med den nye praktik, og det er derfor samtidig værd at være opmærksom på også at gøre koblingen meningsfuld for den mindre gruppe, som ikke oplever en meningsfuld sammenhæng.

Halvdelen af de studerende mener, at praktikken i høj grad har givet dem mere lyst til at arbejde som lærer

Praktikken skal tidligt i uddannelsen give de studerende indtryk af, hvordan det vil være at arbejde som lærer. Figur 3.6 viser oplevelsen af praktikforløbets betydning for lysten til at arbejde som lærer blandt studerende optaget på en læreruddannelse i 2024.

Figur 4.6

Indtil videre, hvad betyder så dine oplevelser i praktikken for din lyst til at arbejde som lærer?

Kilde: 2024-årgangen i EVA's førsteårsundersøgelse på læreruddannelsen. n = 418.

Det fremgår af figuren, at 50 % af de studerende har angivet, at praktikken i høj grad har givet dem mere lyst til at arbejde som lærer. 30 % har svaret, at praktikken i nogen grad har givet dem mere lyst til at arbejde som lærer. I alt 10 % af de studerende har svaret, at praktikken i nogen grad eller i høj grad har givet dem mindre lyst til at arbejde som lærer.

Afsnit 4.5 viser, at et flertal af de studerende oplever, at praktikken bidrager til at gøre undervisningen mere meningsfuld, hvilket understøtter reformens mål om en tættere kobling mellem teori og praksis. Samtidig er der en mindre gruppe, som ikke oplever denne sammenhæng, hvilket peger på, at den integrerede praktik endnu ikke er fuldt konsolideret på tværs af uddannelsen. Sammenlignet med EVA's undersøgelse af praktikken fra 2022, hvor 37 % af de studerende angav, at praktikken i høj grad øgede deres lyst til at arbejde som lærer, ligger niveauet højere på den nye læreruddannelse, hvor andelen er 50 % (EVA, 2022).⁵ Resultaterne peger dermed på, at praktikken i høj grad bidrager til at styrke motivationen for lærergerningen, hvilket er i tråd med reformens ambition om en mere praksisnær og professionsrettet uddannelse.

5 Sammenligningen bør tolkes med forbehold, da den tidligere undersøgelse er gennemført blandt studerende senere i uddannelsesforløbet.

Appendiks A – Litteraturliste

Epinion (2026): *Fælles viden om integreret praktik*. Rapport for Kommunernes Landsforening og Danmarks Lærerforening.

EVA (2018): *Det første år på læreruddannelsen. Analyse af årgang 2017*. København: Danmarks Evalueringsinstitut.

EVA (2019): *Et nyt perspektiv på trivsel: Studierelaterede følelser på de videregående uddannelser*. København: Danmarks Evalueringsinstitut.

EVA (2021). *Måling af undervisningskvalitet på de videregående uddannelser*. Holbæk: Danmarks Evalueringsinstitut.

EVA (2022): *Oplevelsen af praktik på uddannelserne til lærer, pædagog, sygeplejerske og socialrådgiver. En kvalitativ og kvantitativ undersøgelse blandt studerende*. Holbæk: Danmarks Evalueringsinstitut.

EVA (2026a): *God undervisning på universitetet. Viden og inspiration til undervisere og ledelse*. Holbæk: Danmarks Evalueringsinstitut.

EVA (2026b): *Hvad fremmer fagligt udbytte, trivsel og gennemførelse på universiteter?* Holbæk: Danmarks Evalueringsinstitut.

UFM (2022): *Aftale om en reform af læreruddannelsen*. Lokaliseret d. 22. april 2026 på:
<https://ufm.dk/media/511bueyc/aftale-om-reform-af-laereruddannelsen-13-september-2022.pdf>.

UFSN (2022): *Politisk aftale om ny læreruddannelse*. Lokaliseret d. 22. april 2026 på:
<https://ufsn.dk/uddannelse/videregaaende-uddannelser/professionsbacheloruddannelser/laerer-uddannelsen/reform-af-laereruddannelsen/>.

Appendiks B – Metode

Data: svarprocent og balancetabeller

Rapporten er baseret på data fra to store spørgeskemaer, som blev udsendt til førsteårsstuderende tilbudt en studieplads gennem den koordinerede tilmelding i hhv. 2022 og 2024 på videregående uddannelser. Fra denne brede studenterpopulation er til denne rapport kun udvalgt studerende, der angiver, at de er startet på læreruddannelsen. Data er derudover beriget på individniveau med data fra Danmarks Statistiks registre, som giver mulighed for at belyse baggrundsvariable for hvert individ såsom alder, køn, etnicitet m.m. Svarprocenter og antallet af besvarelser for hver årgang er præsenteret i appendiks-tabel B1.

Appendiks-tabel B.1
Population, stikprøve og svarprocent

	Årgang 2022	Årgang 2024
Population	2.269	1815
Besvarelser	284	432
Svarprocent	12,5	23,8

Kilde: Danmarks Statistik (DST) og Danmarks Evalueringsinstitut (EVA).

Note: Tabellen viser antal besvarelser, totalpopulationen og svarprocenten for årgangene, der startede på læreruddannelsen i sommeren 2022 og 2024. Den lavere svarprocent for 2022-kohorten skyldes, at det kun var studerende, som i en tidligere bølge (august 2022) havde givet samtykke til, at EVA måtte kontakte dem igen, der indgik i respondentgrundlaget for spørgeskemaet udsendt i marts 2023. Derved var andelen af mulige respondenter begrænset.

Appendiks-tabel B.2 viser en balancetabel for en række centrale baggrundsvariable for henholdsvis den fulde population af lærerstuderende i 2022 og 2024 og de studerende, der har besvaret spørgeskemaet for hver af de to årgange. Tabellen illustrerer, at der er systematiske forskelle mellem populationen og respondentgrupperne, herunder at mænd er underrepræsenteret blandt respondenterne, studerende med høj kvotient fra ungdomsuddannelse er overrepræsenteret osv. For at korrigere for disse skævheder anvendes vægtning, som sikrer større overensstemmelse mellem populationen og stikprøverne. Vægtningemetoden er beskrevet nærmere i det efterfølgende afsnit.

Appendiks-tabel B.2
Balancetabel for populationen samt besvarelsene fra spørgeskemaundersøgelse for
årgang 2022 og 2024 på læreruddannelsen

	Årgang 2022			Årgang 2024		
	Pop.	Resp. uvægtet	Resp. vægtet	Pop.	Resp. uvægtet	Resp. vægtet
Køn						
Mand	39,3	32,0	37,6	38,3	31,9	37,6
Kvinde	60,7	68,0	62,4	61,7	68,1	62,4
Alder						
17-20	15,1	18,7	14,3	10,1	8,8	9,9
21-25	62,5	54,2	62,0	68,7	66,7	68,5
26+	22,5	27,1	23,7	21,3	24,5	21,6
Etnisk herkomst						
Dansk	88,4	89,8	84,5	83,8	85,4	83,8
Efterkommer	4,1	6,0	5,0	8,3	9,0	8,4
Indvandrere	7,6	4,2	10,5	7,9	5,6	7,8
Ungdomsuddannelse						
Andet	13,5	15,1	15,2	16,1	16,4	16,2
EUD/EUX	7,1	10,2	7,3	6,0	6,0	5,6
HF	20,1	20,4	18,9	17,9	17,4	18,0
HHX	8,0	6,7	10,1	9,1	5,1	8,8
HTX	4,2	3,5	4,1	3,9	6,2	3,7
STX	47,1	44,0	44,3	47,2	48,8	47,6
Adgangsgivende kvotient						
Ingen kvotient	1,9	2,5	1,5	9,8	11,6	9,7
0-3,9	10,4	7,4	12,3	8,9	6,9	8,3
4-6,9	35,0	29,9	36,8	36,5	29,9	37,1
7-9,9	45,0	47,5	41,5	39,1	42,4	39,1
10+	7,7	12,7	7,9	5,7	9,3	5,8
N	2.269	284	284	1.815	432	432

Kilde: Danmarks Statistik (DST) og Danmarks Evalueringsinstitut (EVA).
Note: Tallene i tabellen angiver andele. Der er ikke testet for statistisk signifikante forskelle. Besvarelsene for årgang 2022 på lærerud-
dannelsen er indsamlet i marts 2023, og besvarelsene for årgang 2024 på læreruddannelsen er indsamlet i marts 2025.

Vægtning

Med udgangspunkt i den fulde population af studerende på læreruddannelsen i hhv. 2022 og 2024, som er kendt fra Den Koordinerede Tilmelding (KOT), estimeres den individuelle sandsynlighed for, at en studerende har besvaret spørgeskemaundersøgelsen. Som forklarende variable indgår køn, alder, adgangsgivende ungdomsuddannelsesstype, adgangsgivende kvotient samt etnisk herkomst. Estimeringen foretages ved hjælp af en logistisk regressionsmodel, hvor den afhængige variable angiver, om den studerende har besvaret det pågældende spørgeskema (1) eller ej (0).

På baggrund af modellen beregnes en sandsynlighed for, at det pågældende individ har besvaret spørgeskemaet, baseret på ovennævnte baggrundsvARIABLE:

$$p(X) = P(Y = 1|X)$$

Den individuelle vægt defineres herfra som den inverse af den estimerede sandsynlighed for at besvare spørgeskemaet:

$$w_i = \frac{1}{p(X_i)}$$

hvor w_i er vægten for individ i , og $p(X_i)$ er den forudsagte sandsynlighed for, at individet har besvaret spørgeskemaet givet dets observerbare karakteristika. Denne inverse sandsynlighedsvægtning indebærer, at studerende med lav svar-sandsynlighed tillægges større vægt i analyserne, mens studerende med høj svar-sandsynlighed tillægges mindre vægt. For at begrænse indflydelsen fra ekstreme vægte er vægtene begrænset til maks. 35, således $w_i \leq 35$.

Vægtningen korrigerer dermed for systematiske forskelle i svarprocent på tværs af disse observerbare karakteristika. Det bemærkes, at vægtningen ikke kan tage højde for eventuelle skævheder relateret til ikkeobserverbare forhold.

Det første år på den nye læreruddannelse

© 2026 EVA (Danmarks Evalueringsinstitut)

Citat med kildeangivelse er tilladt

Publikationen er kun udgivet i elektronisk form på: www.eva.dk

Foto: iStock

ISBN (www) 978-87-7182-907-5

EVA – analyser, redskaber og udvikling, der styrker uddannelser og dagtilbud.

EVA

+45 35 55 01 01
eva@eva.dk
www.eva.dk